

Debesuota, tvanku.
Saulė teka 6:17; leidžiasi 7:24.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Price

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Rugsėjo-September 2 d., 1971 m.

Kaina 15c

207

KODĖL KINIJA PAKVIETĖ JAV PREZIDENTA?

PRANCŪZIJA SUSTABDĖ ATOMINIŲ BOMBŲ BANDYMUS POLINEZIJOS

PARYŽIUS. — Prancūzija nusileido Ramiojo vandenyno pakraščio valstybėms ir paskelbė sustabdyti savo branduolinių ginklų bandymus. Peru prezidentas gen. Juan Velasco Alvarado net pagrasino nutraukti diplomatinis santykius su Prancūzija, jei ta toliau sprogdins savo bombas Polinezijos salyne. Peru gyventojai yra įsitikinę, kad Peru žemės drebėjimai atsiranda nuo didžiųjų bombų sprogdinimo, nors, mokslininkų manymu, tai netiesia, nes prancūzų bombos sprogdinamos atmosferoje, ne žemėje.

Peru yra užsikišusi Prancūzijoje nemažai lėktuvų ir kitų ginklų. Prancūzija tikisi išplėsti savo prekybą ir su kitomis Pietų Amerikos valstybėmis. Dėl bandymų Ramiajame vandenyne jau seniai protestuoja ir Japonija, kuri kartu su Kanada vadovauja kampanijai Jungtinės Tautos, siekdamos visiškai uždrausti visų branduolinių ginklų bandymus ore ir žemėje.

Iš visų atominių galybių tik Prancūzija ir Kinija dar bando savo vandenilio bombas atmosferoje. Peru mokslininkai nustatė, kad krituliai aptersia Peru augmeniją ir gali pakenkti florai ir faunai. Prancūzija šiais metais rugpjūčio mėnesį išbandė penkias bombas ir dar du sprogimai turėjo įvykti rugsėjo mėn. Kariuomenės vadovybė tvirtina, kad pirmieji bandymai buvo tokie pavykę, kad atsisakyta minties testuoti bandymus. Štabo viršininkas gen. Francois Maurin pridėjo, kad ateinančią vasarą Prancūzija vėl turės naują bombų bandymo seriją.

Prancūzijos laikraštis "Le Monde" vedamajame sako, kad dar nėra buvę tokio atvejo, kada atominė galybė būtų pasidavusi mažesniųjų valstybių spaudimui ir sustabdžiusi bandymus.

Amerika, Sovietų Sąjunga ir Britanija yra pasirašiusios sutartį ir pažadėjusios atominių bombų atmosferoje nesprogdinti. Po šios sutarties pasirašymo sovietai ir amerikiečiai visus bandymus vykdė giliai po žeme. Prancūzai tvirtina, kad jie tokių požemių bandymų neturi kur vykdyti, be to, jie žymiai daugiau kainuoja už sprogdinimus atmosferoje. Prancūzija tikisi aprūpinti savo raketas nedideliais branduoliniais užtaisais iki 1975 metų. Šiuo metu prancūzų bombos vis mažinamos, kad jų svoris tiktų raketų pajėgumui. Sprogdinimai reikalingi išbandyti tiems sumažintiems užtaisams.

Keliuose užmušama daug jaunuolių

WASHINGTONAS. — Valsybinė Transporto Saugumo taryba paskelbė, kad jauni amerikiečiai, tarp 15 ir 25 metų daugiausia nukentė automobilių nelaimėse. Jauni vairuotojai ir su jais automobiliuose važiuoją draugai turi daugiau mirtinų nelaimių už vyresnio amžiaus žmones.

Statistika rodo, kad 1969 metais Amerikos keliuose buvo užmušta 17,700 jaunų amerikiečių. Jaunuoliai tarp 15 ir 25 metų amžiaus sudaro tik 21% visų vairuotojų, tačiau mirtinų nelaimių statistikoje jie sudaro jau 34%.

Saugumo taryba siūlo įvesti

IS VISO PASAULIO

DUBLINAS. — Airijos premjeras Lynch piktai atmetė Britanijos reikalavimą nubauti asmenis, kurie Airijoje nušovė britų kareivį ir pridėjo, kad Britanija nesugeba kontroliuoti sienos. Per dvejis metus Airijos siena buvo peržengta 30 kartų britų kareivių, pareiškė Lynch, reikalaujamas sustabdyti sienos pažeidinėjimus iš Šiaurės Airijos.

NEW YORKAS. — Čia baigėsi jaunųjų balsuotojų registravimo laikas ir balsuoti užsiregistravo tik 57.7%.

SAN RAFAEL. — Kalifornijoje buvo apkaltintas 29 metų advokatas Stephen Bingham, kuris įnešęs į kalėjimą revoliucijai kalinių negrui Jacksonui. Susišaudyme žuvo du kaliniai, jų tarpe pats Jacksonas ir trys kalėjimo prižiūrėtojai. Advokatas pasislėpė ir nuo rugpjūčio 21 d. yra iškomas policijos. Jis įnešė revoliuciją rekordavimo aparate, o negras jį pasikio po savo peruką — Afrikos stiliumi.

WASHINGTONAS. — Baltieji Rūmai paskelbė, kad prezidentas Nixonas negalės dalyvauti Irano 2500 metų valstybės minėjime šį rudenį. Jo vietoje vyks viceprezidentas Agnew. Iškilmėse dalyvaus 60 valstybių atstovai, jų tarpe sovietų Podgoras.

MONTREALIS. — Oro bendrovių atstovai nesutarė dėl bilietų kainų skidimams per Atlantą. Kainos vis mažinamos, ypač jauniems keliautojams. Į kainų karą įsijungė ir sovietų Aeroflotas, paskelbęs, kad jaunuoliai nuo 12 iki 25 metų amžiaus iš New Yorko į Maskvą gali skristi už 265 dolerius.

KARACHI. — Pakistano valdžia skelbia, kad Daccos miestė buvo rasti nemaži Indijos ginklų sandėliai ir keli asmenys buvę suimti.

DAR ES SALAM. — Zambijos viceprezidentas Kapwepwe susipyko su prezidentu Kaunda, pasitraukė iš pareigų ir įsteigė naują partiją.

LONDONAS. — Britų Mažumos Teisų grupė paskelbė raportą, kuriame kaltina sovietų vyriausybę Volgos vokiečių ir totorių mažumų skriaudimu.

naujus laikinus vairavimo leidimus visiems jaunuoliams. Jei per 2 metus nauji vairuotojai pasirodys esą pakankamai subrandę ir saugūs vairuotojai, tai jiems leidimai bus duodami, o jei ne — leidimų davimas bus apskundintas. Tokie laikini leidimai priverstų jaunus vairuotojus būti atsargiais ir neleisti jiems įsigyti blogų vairavimo įpročių.

Britanijos kareivis šiaurinėje Airijoje patikrina dviejų moteriškių, išsėdintų iš krautuvis, krepšius. Matyt, moterys yra protestantės, nes jos šią kareivio pareigą priima su šypsena.

IZRAELIS NEGAUNA NAUJŲ LĖKTUVŲ, POLITINIS JAV SPAUDIMAS IZRAELIUI

JERUZALĖ. — Izraelio ambasadorius Washingtonė Itzak Rabin sugrįžęs į Izraelį pasitarimams pareiškė, kad Amerika daro klaidą nuleidžiant sprendimą dėl Izraelio naujų lėktuvų prašymo. Jis atsisakė komentuoti savo pareiškimą, pridėdamas tik, kad Amerikos vyriausybė neduoda atsakymo dėl politinių sumetimų. Izraeliui nepavykę paveikti Amerikos, kad ta duotų greitą atsakymą į lėktuvų prašymą. Izraelio užsienio reikalų ministras Abba Eban nesėkmingai bandė įtikinti Amerikos vyriausybę, kad ta paspaustų Jordaną atidėti Saugumo Tarybos sušaukimą. Jordanas šaukia tarybą skusdamas Izraelį dėl Jeruzalėje naujų namų statymo ir žydų įkūrimo okupuotoje Jeruzalės dalyje. Amerika atsisakiusi spausiti Jordaną.

Tuo tarpu, New York Times, iš patikimų šaltinių rašo apie sovietų aviacijos didėjimą Egipte. Sovietai davė Egiptui 550 lėktuvų, tačiau Egiptas turįs tik 330 paruoštų kovai lakūnų. Rusams paruošti egiptietiški lakūnai reikia trijų metų. Dar dvejų metų reikia paruošti jį kovos operacijoms. Vakarų valstybėse toks treningo laikas trunka iš viso dvejis metus.

Sovietai, pagal laikraštį, Egiptan atsiuntę dar dvi eskadriles Mig-21, karių jau yra šešios eskadrilės po 12-16 lėktuvų kiekvienoje. Be to, sovietai atsiuntę dvi naujas eskadriles Su-11 naikintuvų — bombonešių, kurie tinka ne tik gynybai, bet ir atakai. Nuo Aleksandrijos visame Nilo upės slėnyje 550 mylių ruožė iki Asvano užtvankos yra sovietų aviacijos bazės. Kartu su priešlėktuvinėmis raketomis Egipto aviacijos tarnyboje esą tarp 15,000 ir 20,000 rusų. Jie čia laikomi tik tarp 4 ir 6 mėnesių, paskui pakeliami. Tuo būdu jau nemažas skaičius sovietų lakūnų atliko praktiką Egipte. Sovietų lakūnai ne tik padeda Egiptui stiprinti gynybą nuo Izraelio aviacijos, bet kartu atlieka žvalgybos misijas Viduržemio jūroje, kur stebimi JAV karo laivai.

Tomis pačiomis žiniomis, sovietai be Sam-2 ir Sam-3 raketų yra atgabendę ir labai judrias Sam-6 raketas, kurios vežiojamos vikšrinų sunkvežimiu. Kiekviename yra po tris raketas, kurios gali pašauti prieš lėktuvus nuo 100 pėdų iki 50,000 pėdų aukštyje. Tokios raketos, spėjama, bus perkeltos per Suez kanalą, jei jis bus izraeliui paliktas. Tada tokios raketos galėtų ginti kanalą ir per jį pastatytus tiltus, kuriais į rytus eiti Egipto kariuomenės tiekimas.

• Dolerio vertė kiek nukrito Japonijoje, Vokietijoje ir Prancūzijoje, tačiau pakilo Šveicarijoje ir Britanijoje.

Izraelis pabaigė Gazos operaciją

TEL AVIVAS. — Izraelio kariuomenės radijas paskelbė, kad Gazos pakraščio arabų valymas jau baigtas. Gazos pakraštį stipriai veikdavo arabų palestiniečių partizanai užpuolėdami izraelitų kariuomenės patrulius ir terorizuodami vietinius arabus, kad jie nebendradarbiautų su okupacine Izraelio valdžia. Per tris mėnesius partizanai nužudė 40 arabų, ypač už važinėjimą į Izraelį darbams.

Radio pranešimu, iš Gazos buvo išgabenti 13,366 arabai ir apgyvendinti kitose vietovėse. Buvo sugriauta 1,857 namai. Kadangi tuos gyvenamus namus statė Jungtinių Tautų Šalinčių šiaurės Airijos problemos.

• Sovietų Sąjunga paskelbė nuvertinanti savo rublį, tačiau paliekamas tas pats santykis su JAV doleriu.

• Saigono vyriausybė paskelbė vakar, kad prezidento rinkimai įvyks spalio 3 d., kaip numatyta, nors yra tik vienas kandidatas — prezidentas Thieu. Spėjama, kad balsavimas bus referendumo formoje. Viceprezidentas Ky, tuo tarpu, planuoja sujungti opozicijos grupes į vieną stiprią partiją.

• Illinois senatorius Charles Percy, sugrįžęs iš Indijos ir Pakistano, reikalauja vyriausybės sustabdyti paramą Pakistanui, kad šis iškotų Rytų Pakistane politinio sprendimo.

• Bostono policijos tarnautojai, Kansas City elektrikai ir pašto tarnautojų unijos skundžia teismuose vyriausybės nutarimą užšaldyti algas.

WASHINGTONAS. — Kaip jau vakar buvo trumpai pranešta, Kuba nutarė sustabdyti savo piliečių išvažiavimą į Ameriką ir Ispaniją. Per pastutinius 6 metus Amerikos apmokamais keleiviniais lėktuvais iš Kubos į Ameriką atvyko 246,000 kubiečių. Lėktuvai, penkias dienas per savaitę, po du skridimus per dieną, išvežė tuos, kurie nenorėjo gyventi komunistinėje Kuboje.

Spėjama, kad Castro, kuris anksčiau tvirtino, jog Kubai naudinga atsisakyti revoliucijos priešų, juos išleidžiant, pamatė, kad išvyksta daug naujų specialybių žmonių ir tuo Kubai daroma žala.

Valstybės departamentas per Sveicarijos ambasadą Havanoje įteikė Kubai sąrašus tų kubiečių, kurių giminės jau įsikūre Amerikoje. Tokių yra 94,000. Be to, Amerika prašo išleisti tėvus ir artimus giminaičius apie 2,500 kubiečių vaikų, kurie vieni buvo išsiųsti į Ameriką. Nežinia ar Kuba dabar juos išleis.

Russel Train yra prezidento Nixono patarėjas. Traino yra įpareigotas dėti, kad apilinka neblogyt. Tai ne toks jau lengvas dalykas, ieigu norime, kad pramonė ir prekyba pagyvtų.

KINIJOJ ZURNALAS TIKISI ĮVARYTI KYLĮ TARP AMERIKOS IR SOVIETŲ

HONG KONGAS. — Kinijos ideologinis žurnalas "Raudonoji vėliava", kurio numeris buvo išvežtas į Hong Kongą, aiškina, kodėl Kinija dabar ima kalbėti su Amerika ir pakvietė atvykti prezidentą Nixoną. Straipsnis pasirašytas Hupeh provincijos partijos komiteto "rašančiųjų grupės", tačiau stebėtojai įsitikino, kad straipsnį įkvėpė pačios Pekino valdžios viršūnės. Kinija, trumpai sakant, nepradeda daugiau Amerikos mylėti, kaip anksčiau, tačiau laiko Sovietų Sąjungos "socialinį imperializmą" dar didesniu priešu už pasenusį Amerikos imperializmą.

Naujas V. Vokietijos karo laivynas

KIELIS. — Vakarų Vokietijos karo laivynas gavo visai naujos rūšies povandeninius laivus, kokių neturi kitų valstybių laivynai. Tie laivai yra, palyginti, nedideli, tik apie 140 pėdų ilgio ir sveria tik 400 tonų. Juos aptarnauja 22 jūreivių įgulos. Laivų stiprybė yra apginklavime.

Kiekvienas povandeninis vokiečių laivas turi aštuonius torpėdų vamzdžius po dvi torpėdas kiekviename. Tuo būdu, bet kurio metu laivas gali paleisti 16 torpėdų. Net ir naujausieji britų povandeniniai laivai turi po 6 torpėdų vamzdžius, kurie gali iš viso iššauti 40 torpėdų, tačiau jas reikia atskirai po kiekvieno iššovimo pakrauti, sugaistant tam tikrą laiko tarpą.

Vokiečių naujasis povandeninis laivas plaukia po 17 mazgų per valandą. Nuotolis ir pasinėrimo gilumo ribos laikomos paslaptyste. Šie laivai ateityje turės saugoti įplaukimą į Baltijos jūrą iš šiaurės jūros.

San Francisco kinai steigia mokyklas

SAN FRANCISCO. — Didelė San Francisco kinų kolonija sukilo prieš priverstiną mokinių vežiojimą autobusais į kitą miesto mokyklą. Kinai gyvena savo pačių sukurtoje, savanoriškame gėte ir jie nenori iš jo trauktis. Kinų susirinkimuose renkamos aukos savo pačių mokykloms steigti. Kolonija jau turi penkias mokyklas, kur šalia reikalaujama mokslo šakų vaikai yra mokomi kinų kalbos ir kultūros. Kinai nori tokias mokyklas plėsti ir žadą kovoti prieš valdžios įsakymą mokinių vežiojimą integruvimo tikslais.

San Francisco kinų kalbėtojai nurodo, kad kinai gerai pažįsta rasinę diskriminaciją ir prieš juodus amerikiečius neturi neapykantos jausmų, tačiau vaikų vežiojimas esą vaistai, kurių kinų vaikams nereikia ir kurių jie nenori. Kinai nesiekia dirbtinomis priemonėmis pasiekti integracijos. Jie ir kitu nori būti kinais ir nori, kad kiti juos tokiais laikytų. Kinų tėvai nori, kad jų vaikai eitų į arti esančias kaimynines mokyklas.

Stebėtojai sako, kad rami kinų kolonija dar niekad nebuvo taip vieningai susikūsi, kaip dabar. Viena motina susirinkime pasakė: "Mes nesame prieš integraciją, mes kovojame tik prieš vaikų vežiojimą."

• Danijoje rugsėjo 21 d. įvyks naujo parlamento rinkimai.

Žurnalas įspėja savo komunistus tiek neapakti nuo neapykantos imperializmui, kad nesimatyti Kinijai naudingi taktiniai žingsniai. Pirmininkas Mao Tse Tungas praeityje darė nuolaidų buržuazijai ir net komunizmo priešininkams, kai reikėjo sudaryti bendrą frontą prieš Japoniją. Jis šiandien pasiryžęs kalbėti ir su Nixonu, jei tai padės padidinti plyšį tarp Maskvos ir Washingtono.

Žurnalas tvirtina, kad Maskva ir Washingtonas tariasi kaip pasidalinti visą pasaulį, tačiau tarp jų yra ir nesutariami, sukelti nesuvaldomo apetito Europoje. Viduriniuose Rytuose ir Viduržemio jūroje. Varžybos tarp jų vis didėja, todėl Kinija turi veikti ir vesti lanksčią užsienio politiką. Nixon kelionės tikslas bus pagilinti tų dviejų pasaulio galybių prieštaravimus.

Kinija buvo ir yra nusistatę prieš visokių rūšių imperializmą. Visokie reaktoriai ir imperialistai nesikeičia, tačiau jie, sunkenybę priversti, dažnai maino savo taktiką. Kinija turinti tuos pakeitimus išnaudoti savo naudai.

Hong Kongo Kinijos reikalų ekspertai mano, kad Kinijos vyriausybė turi iš pačių partijos narių daug klausimų apie būsimą prezidento Nixono vizitą. Daugelis kinų išaugo įtikinėjami partijos propagandos, kad Amerika yra didžiausias Kinijos priešas, kurį reikia sunaikinti. Dabar jiems nebeaišku, kodėl Kinija keičia savo politiką. Žurnalas tuos abejojančius nuramina ir paaiškina, kad prezidento pakvietimas yra bandymas įvairinti kylančią tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos.

Nusikaltimai auga

WASHINGTONAS. — Teisingumo departamentas paskelbė statistinius duomenis apie nusikaltimus Amerikoje per 1970 metus. Nusikaltimų padaugėjo 11%. Tarp 1960 ir 1970 metų nusikaltimų padaugėjo net 176 nuosimėdais, tačiau pastaruosiu metu tas daugėjimas vis mažėjas. Nusikaltimų padaugėjo 1968 m. 17%, 1969 — 12% ir pernai — 11%.

Policijai pavyko išaiškinti iš penkių tik vieną nusikaltimą, kada 1960 m. būdavo išaiškina mi vienas iš trijų. Per metus tarnybos pareigose žuvo 100 policininkų.

Sunkiųjų nusikaltimų augimas pernai siekė 13%, tai žmog žudystės, prievartavimai, plėšimai ir užpuolimai. Nusikaltimų augimas didžiausias buvo pietinėse valstijose — 14%, o mažiausias — vakarinėse, tik 9%.

• Amerika pripažino naują Bolivijos vyriausybę, vadovaujamą pulk. Banzer Suarez.

APIE KETURIUS PASTATYMAS STRATFORDO TEATRUOSE

Kanadiškame Stratforde (Ontario) šią vasarą, kaip ir pereinamąjį laiką, keturius pastatymus: du rimtus, Shakespeare'o ir du nerimtus, bet labai juokingus, prancūziškus farsus. Abu Shakespeare'o veikalai buvo (ir tebėra, nes sezonas nepasibaigė) vaidinami Festivalio teatre, o abu farsai — Avon teatre. Du mačiau liepos mėnesį ir du rugpjūtyje. Apie kiekvieną noriu pakalbėti ta pačia eile, kaip juos mačiau.

Much ado about nothing

Yra septyniolikmetis iš 37 pasauliui žinomų Shakespeare'o scenos veikalų. Jis parašytas apie 1598-1600 metus, arba, tiksliau, tų dviejų metų tarpe. Jis yra laikomas komedija, nes du pagrindiniai aktoriai, vienas antraeilis, giliu ir negiliu sąmojumu publiką gerokai prajuokina, o dramatos pabaigoje nematome nei vieno lavono.

Pasaulinio garso aktorius bei režisierius William Hutt, šį kartą Much ado režisavęs, išspaudė viską, ką galima iš labai jau vidutinio Shakespeare'o veikalo išspausiti. Kad komedija klasifikuotas veikalas tikrai būtų komiškas, Beatricės vaidmeniu jį pasikvietė Jane Casson, trijų aktorių kartų palikuonė, aktorė nuo kūdikystės metų, tik scenai gimusi, temperamentinga, inteligentiška jauna moteris. Visus gudruosius Shakespeare'o sąmojus jį publikai atidavė su tokia aistra, kad ne kartą jos vaidintos scenos buvo palydimos plojimui. Kenneth Welsh, pernai Hamlete turėjęs pagrindinį Hamlet'o vaidmenį, dabar vaidino Benedick'ą. Visą laiką kapotis žodžiais su Jane Casson, su ja kokuoti ir ją išmilyti — kitam būtų buvusi rolė persunki. Kenneth Welsh vyriškai išsilaikė iki galo. Mesinos gubernatoriaus Leonato dukterį Hero vaidino Pamela Brook. Vaidino ji gerai ir žaviai atrodė. Publika kovėsi krizinti, kai Hero vestuvių metu apalpo ir buvo paskelbta mirusia. Jos partneris, lordas Claudio (Leon Pownall) atrodė perjaunas ir pergeras, todėl suku buvo tikėti, kai jis Hero kaltino ir kankino.

Kostiumų gausybė ir išradinumas buvo nepaprastas. Uniformos, spalvos, kuo ne kiekvienam aktoriui ir statistui vis kitokios, tiesiog akį vėrė. Tai, be abejo, režisieriaus ir dailin-

ko Alan Barlow bendro suokalbio vaisius. Visų blogybių įsikūnijimas, beširdis intrigantas Don John, kurį labai puikiai suvaidino Barry MacGregor, buvo apgrietas juodai, buvo jam pridėti juodi ūsai ir siaura barzdžiukė, o juodus plaukus puosė viena ryški balta sruoga, tartum liepsnos liežuvis. Be to, Don John nelankstė vienos kojos ir visus intriguodamas vis slūbavo. Kur tu bėrasi "blogesni" ir ryškesnį tipą?!

Stebuklą beveik iš nieko režisierius padarė su sargybu viršininku Dogberry (Mervyn Blake). Antraeilė rolė, kuriai Shakespeare'as davė keletą paikių sakinių, buvo išnaudota publiškai pralinksminti. Mervyn Blake vaidino kaip cirko klonas, o publika juokėsi, juokėsi ir plojo. Kita režisieriaus ploknybė, tai Leonato žmonos (Sheila Haney) išradimas. Matomai, kad publika viskas aiškiau būtų, kad kas nepagalvotų apie divorsuotą porą viduramžių? Yra gubernatorius Leonato, yra jo dukterė Hero, tai kaip čia be kontes Leonato. Bet kadangi Shakespeare'as tokios nebuvo numatęs, tai ji scenoje, žinoma, ir neištarė nė vieno žodžio.

"Much ado about Nothing", kas lietuviškai būtų maždaug Daug triukšmo dėl nieko, buvo nepaprastai puikus pastatymas. Dauguma spaudos kritikų jį laikė geriausiu 1971-jų metų Stratfordo festivalio dalyku. Man, iš keturių matytų, jis irgi geriausiai patiko.

Itališka šiaudinė skrybėlė

Pereito šimtmečio gale parašyta prancūzų Eugene Labiche ir Marc-Michael'o. Kadangi čia yra operetinis farsas, tai verta prisiminti ir jo muzikos kūrėją Pierre Philippe.

Istorija labai juokinga, bet kartu ir labai kvaila. Prie aktorius besiruošius jaunikis viename Paryžiaus parke "paparčina" savo arkli, o tas suėda pasipainiojusią šiaudinę skrybėlę. Skrybėlės savininkė pareiškia, jog jos vyras išvis ją iš namų, jei ji be skrybėlės sugrįš, nes visame mieste tik dvi ar trys tokios skrybėlės tesą ir reikalauja tokią jai surasti. Jaunikis po visą Paryžių ieško skrybėlės, o paskui jį vis sekioja jaunoji ir vestuvininkai. Prikurama painių situacijų, nuotykių. Labai sumaniai, greitai, pagrindinai keičiamos dekoraci-

Stratfordo Festivalio teatras, per 8 mėnesius pastatytas 1956-57 metais ir kainavęs du ir ketvirtį milijono dolerių. Turi 2,258 publikai kėdes. Be auditorijos rūmuose randasi repeticijų salė, raštinės, persirengimų kambariai, dirbtuvės, sandėliai, apšildymo sistemos patalpos, išsitus rūmus aptarnauja 70 darbininkų. Vaidinimų sezono metu čia dirbuojasi virš 500 žmonių. Teatras pastatytas gražioje parko įkandėje, iš trijų šonų apsuptyje medžiais bei gėlynais, o šiaurėje teka pritevinta Avon upė, kurioje tingiai plaukioja gulbės. Nuotrauka daryta nuo Avon upės pusės.

jos, kurių yra didelė gausybė. Daug gražių kostiumų ir butaforijos. Aktorių ir statistų minia daugelį kartų visai padoriai sudainuoja linksmas sutartines. Iš pusantro tuzino pirmaeilių aktorių išskirtinai gerai suvaidina jauniki Fadinard-rolė Robin Gammell; ir jaunosios tėva Nonancourt — Tony van Bridge. Tai režisieriaus Stephen Porter pastatymas. Čia ne tiek bėjaisi "stebuklais" scenoje, kiek "stebuklais" salėje, nes publika juokėsi, juokėsi — iki apsvaigimo...

Macbethas

Tokia jau yra Stratfordo festivalio tradicija: kiekvieną sezoną duoti du Shakespeare'o pastatymus. Reikia manyti, kad kiekvienas režisierius, imdamas jį rankas didžiojo klasiko veikalą, bando jį paversti to sezono didžiausiu įvykiu. Reikia manyti, jog abių to sezono Shakespeare'o veikalų režisieriai sukryžiuoja kardus. Much ado komedija tėra pažįstama tik retiesiems Shakespeare'o garbintojams. O Macbethas Kanados ir JAV mokyklose kuo ne atmintinai išmokstamas priešpaskutinėje gimnazijos klasėje. Peter Gill kurio režisuotas veikalas 1968 metais Belgrado festivalyje laimėjo pirmą premiją, o keturi jo režisuoti veikalai taip susizavėjo Anglijos Londonas, jog jis buvo paskelbtas metų geriausiu režisierium. Pereitais metais Stratforde jis pastatė Ibsen'o Hedda Gabler. Šį sezoną jam buvo patikėtas Macbethas. Vienaip ar kitaip šio sezono Macbethą vertintume, Peter Gill, susikirtęs su William Hutt, prieš jį pralaimėjo, nes didelė dauguma žiūrovų ir kritikų pasisakė už Much ado.

Ian Hogg, visiškai naujokas kanadiškiam Stratforde, anglas iš Londono, atliko Macbetho rolę. Kai po spektaklio galvojau apie jo pradžią, tai niekur negalėjau atsimiti Macbetho — didvyrio, tauraus karžygio, skotijos gelbėtojo. Akyse vis stovėjo Macbethas — niekšas, nužudęs karalių, gerą, seną žmogų, savo pilies svečią, lovoje, miegantį, kad pats jį sostą atsistėtų; Macbethas tamsiojis, prietaringas bailys, daugiau tikis raganų pranašystėmis, negu savo draugais; ir dar didesnis bailys bei niekšas, žudęs ne tik geriausius savo draugus, bet ir moteris, ir kūdikius. Ian Hogg vaidyboje trūko to, kas Macbethą darytų tragišku, o ne banditišku.

Ryškiausia, geriausiai savo svarbų vaidmenį atlikusi, buvo Pat Galloway — lady Macbeth, taigi didiko, paskui karaliaus Macbetho žmona. Žiūrovas suprato, kodėl ji savo vyrą kursto nužudyti karalių, kodėl jam pataria, nusiplovus kruvinas rankas, visa užmiršti, kodėl puotos metu šypsoi susirinkusiems didikams. Niurus buvo nepaprastas scenos ir kostiumų pilkumas (dailininkas Deirdre Clancy). Dažnai, bet ne visur, basi kareiviai, basi dvarišiai. Ir karalienė (lady Macbeth), dažnai basa. Kareivių šalmai, labai primena Trečiojo reicho karių šalms, palyginus su jų basomis (ir labai svariomis, labai baltomis, labai minkštomis, labai miestūškais dailiomis) kojomis, nežinau nė kokį simbolizmą čia atstovavo.

Peter Gill režisūroje buvo ir teigiamų naujovių. Pavyzdžiui, Macduffo žmona, prieš ją ir visą šeimą, visus pilies gyventojus išžudant, pagal Shakespeare'o tekstą turi progą pasikalbėti tik su vienu sūneliu. Peter Gill į sceną įvedė dar tris mažus vaikelius, kurie pirma pasigaudė, pasirašė ant grindų, paskui buvo auklės nuprausti ir vienas po kito perduoti į motinos rankas. Tai be žodžių juos išglamonėjo, paniūniavo jiems lopšines ir išbučiavusi pasituntė j užkulius, taigi, miegoti. Tokiu būdu labai prasmingai buvo pratęstas laikas (Macbethas skubėti nėra ko, nes veikalas yra vienas iš Shakespeare'o trumpiausių) ir kartu publika buvo psichologiškai paruošta sutikti

pustrečios valandos pustuzinis vyrų smelkiasi į svetimų žmonių miegamuosius ir atvirkščiai. Jie ir jos nusirenginėja viršutinius rūbus ir vėl apsirenginėja. Daug dviprasmiškų žodžių ir sakinių. Daug laktymo, bet daug ir lėtų scenų, kurių metu vistiek publika raitosi iš juoko ir spontaniškai pratrūksta plojimais, nes čia viešpatauja taiklūs žodžiai.

Jean Gascon šį tušią niekalą režisavo ir iš jo padarė juoko maris. Pagrindinį vaidmenį vaidinusi Martha Henry (Lucienne) buvo tokia šilta ir natūrali, jog vietomis užmiršai, kad viskas čia ne gyvenime, o scenoje. Jeigu kalbėti apie tušią kitų aktorių, tai ir visi jie buvo nepaprastai geri. Man labiausiai patiko Tony van Bridge (Pinchard), Mary Savidge (Madame Pinchard), Jack Creley (Roubillon), Robin Marshall (Victor) vaidyba. Grįžtant prie režisieriaus Jean Gascon tenka pripažinti, kad ir didžiausiam dviprasmybių režinyje, nusirengimų — apsirengimų gausoje, jis išvengė vulgarumo, visą tą seksomaniją palikdamas tokia, esu truputį rašęs.

Buvau Stratforde šeštadieniais. Abiejuose teatruose, i visus veikalus, bilietai buvo iš anksto išpirkti iki paskutinio ir prie kasų mačiau po kelias dešimtis žmonių, laukiančių gražiamų bilietai. Festivalio teatrą, klasikinių dramų statytojas, kiek man žinoma, ir šio dienišiais yra visada apypilnis. Avon teatras, pernai pergyvenęs publikos badą, su lengvo turinio komedijomis šimet, regis, irgi daug geriau vertėsi. Ne-nustebčiau, jei paskutinius trejus metus prie trečdaliai milijono publikos priartėję, šimet abu teatrai kartu trečdali milijono viršytų.

Dabar gi, 1971-jų metų sezonui baigiantis, dar liko viena atrakcija — filmų festivalis Avon teatre, rugsėjo 10—19 dienomis. Bet apie jį čia jau seksomaniją palikdamas, tokia, esu truputį rašęs.

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitoms dienoms nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais uždaryta.

**JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ
KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!**

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršelais įstos knygos kainą yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šio adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

How a minus on your paycheck can be a plus in your future.

Sound confusing? It isn't, really. When you join the Payroll Savings Plan where you work, an amount you designate will be set aside automatically from each paycheck. That's the "minus."

That amount will then be invested in U.S. Savings Bonds. That's where the "plus" comes in. Because you're automatically saving for your future, with one of the safest investments there are: U.S. Savings Bonds.

And, by deducting a little at a time from each paycheck, you don't feel the pinch financially. Before you know it, you'll have quite a tidy sum tucked away.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra 1 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Put a little "plus" in your future. Join the Payroll Savings Plan.

Bonds are safe, liquid, and guaranteed. We replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always, remember: Bonds are a good way to save.

Take stock in America.
Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is printed on a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Stratfordo Festivalio teatro scena. Daugiausia vaidindami aktoriai laikosi žemutinėje, iš priekio septyniomis viendomis linijomis apbrėžtoje simetringoje platformoje ir ant visu matomų laiptų. Bet būna išėjimų ir ant keturiomis kolonomis apaukštintos aikštelės scenos centre. Tas paukštintimas mūsų atvejais neretai vaizduoja puola pili, kartais balkoną, kitais atvejais vietą dviasioms pasirodyti. Į ją veikėjai ateina per centre matomą durų angą, užlipa laiptais iš abiejų šonų, o pilį imdami lipa ir kopėčiomis. Be ketverių durų (ketvirtosios, beveik nematomos nuotraukoje, yra pačiame centre, tarp kolonų), į sceną išėjimams naudojamos trys angos, įtaisytos po auditorijos grindimis — kairėje, dešinėje ir vidury, o retkarčiais vienas kitas aktorius, jau garsiai kalbedamas, atkopia ir auditorijos taku, tarp žiūrovų kėdžių. Dekoracijų kaip tokių nėra, bet, pav., vaidinant Venecijos pirkli, kolonos ir laiptai iškoloma aukštu. Baldai, scenoms keičiantis, per keliolika sekundžių sunašami ir išnešami būrio statistų — "farnų". Vietoj uždangos — žviesos. Jas visiškai išjungus, už pusės minutes iš Anglijos nukeliaujama į Prancūziją, Danią, vėl į škotiją ir t. t.

**Wage/Price Freeze:
What It Means to You**

All prices are frozen, even those previously announced.

TAUTINĖS SAVIGARBOS ATGIJIMAS

Anglosaksams "tirpomojo puodo" politika Amerikoje nepavyko

Chicago Tribune sekmadienio, rugpjūčio 29 d., laidoje įdėtas ilgas, po didesnę dviejų puslapių dalį užėmęs kun. Bruno Markaicio, SJ, kompozitoriaus ir autoriaus, straipsnis "A Resurgence of Ethnic Pride", kuriame išstudijuotai parodoma, kokią fanatišką rasistinę politiką kai kurios, anksčiau Amerikoje įsikūrusios etninės grupės — būtent airiai su škotais arba bendrai anglosaksai iki šiol praktikavo, kaip tas jų "katalas" kitoms ateivių grupėms suvartinti praktiškai, ir lyg naujos atžalos, palankesnę atmosferą pajutusias įvairiausias etnines imigrantų grupes pradeda atgauti savo tautinę savigarbą ir reikštis.

"Kaimynystės, fasonai, viešojo nuomonė ir taršos tirštumas pasikeitė. Juoda yra gražu. Bet balta — abejotina", pradeda autorius. Įvairiausias informacijos priemonės (media) skiria sau pavyzdžio neturinčius kietus erdvės ir laiko — Amerikos indėnams, portorikiečiams, čikanams (meksikonams). Daugiau ir daugiau skaitome apie diskriminaciją ir netikusį elgesį su italais. Mažesnės etninės grupės — armėnai, kroatai, filipinai, suominiai, japonai, lietuviai, serbai, ukrainiečiai ir kiti — pilni naujo gyvybingumo ir savo tautybės pajautimo".

Tirpomojo puodo nebėra?

Argi tai tiesa, kad tirpomojo puodo dugnas išskrinta? — klausia kun. Markaitis ir pats atsako: "Jei tiesa, tai didžiausias už tai kreditas tenka Amerikos juodžiams, kurių nuolatinės ir ryžtingos pastangos palaidojo nebe vieną prietarą, sunaikino daugelį ne vieną mitą ir parodė, kad vienybė ir uniformiškumas yra du skirtingi dalykai.

Keturioms lietuvaitėms — keturiems skirtingiems tautiniams drabužiams

Atvažiavęs 1950 metais į Ameriką autorius čia jokios etninės problemos dar neradęs.

"Mes visi, nepaisant kaip skirtingi, buvome skaitomi lyg kiaušiniai milžiniškame krepšyje, su neišvengiamai vienodais paėmėjais valgyti hamburgerius, karštus šunelius ir čiupti gumą. Niekam ir į galvą neatėjo aiškinti, dėl ko amerikiečiai, kurių tėvai ir seneliai buvo atvykę iš Italijos ar Lenkijos, buvo vadinami svetur gimę (foreign born), bet tie, kurie imigravo iš Anglijos ar Airijos, nebuvo (svetur gimę). Buvo visiškai tvarkoje kokiam nors Ed Sullivanui prieš TV kameras pasisakyti esant airiu, bet nebuvo ko šer Stanui Kraszewskui tomis pačiomis aplinkybėmis išsiaiškinti pasisakyti esant lenku.

Amerikiečiai prieš neamerikiečius

Kas sudaro amerikietį ir neamerikietį, nėra lengva apčiuopti, tiesa toliau kun. Markaitis. "Sykių aš mačiau asaras akse seno imigranto priimančio prie saiką Amerikos vėliavai ir kitą sykį mačiau ketvirtos kartos amerikietį jaunuoju Amerikos vėliavą padegant".

"Vienas, dalykas tačiau atro-

do tikras — ilgą laiką buvo neamerikoniška laikyti ištikimybės vienai etninei grupei ir kultūriniam paveldėjimui ir kalbėti savo imigrantų tėvų kalba, ypač jei jie buvo atvykę iš Rytų, Centro ar Pietų Europos".

Išreikšęs nusistebėjimą, kaip tie pirmos ar antros kartos airiai — amerikiečiai, ilgus laikus patys kentę žiaurią diskriminaciją, tiek mažai simpatijos ir supratimo terodė kitiems imigrantams, autorius privedė, kad panašiai daro kitos etninės grupės, ypač kilusios iš Rytų ir Centro Europos, pačios pergyvenę sovietų ir nacių okupacijos baisumus, kurios nedaugiau užuojautos terodo negrų buičiai, autorius toliau aiškina, jog "Dažnai yra pamirštama, kad imigrantai glaudėsi savųjų tautiečių apylinkėse, kadangi būdami be pinigų ir nemokėdami darbų nei kalbos jie greit būtų badu išmire. Jų pačių žmonės juos aprūpino darbais, pastogę ir rekreaciją. Net bažnyčia, įskaitant ir katalikų, laikė juos savo rūšies atmatomis ir davė jiems supratimą, kad Dievas labiau mėgsta anglų kalbą ir labiau myli tuos, kurie greitai užmiršta iš kur čia atvykę.

Kas vertė sudergti savo pavardes?

Neturime nė minutės užmiršti, kad diskriminaciją šioje šalyje pradėjo anglosaksai, o ne airiai, vokiečiai ar žydai, pastebėjus autorius pereinamas prie klausimo kodėl tūli, žmonės dėl jų turto, kilmės ar pavardės pasidarė "geresni" už kitus ir kodėl čia prasidėjo imigrantų pavardžių iškraipymas.

"Anglų, škotų, vėlių, airių pavardės pripažįstamos kaip faktas. Skandinavijos ir vokiškos pavardės truputį pakomentuojamos, paprastai palankiai. Prancūzų pavardės sutinkamos su geru humoru, bet vargas prasideda, jei tavo pavardė yra Oriento, Rytų Europos ar Lotynų kilimo. Prieš kiek metų buvau supažindintas su aukštos klasės moterimi, kuri pastebėjo: "Nelaukite, kad aš tamsios pavardės ištarčiau"... Tada primena, kaip pirmą kartą kai buvau pavadintas "damn DiPi", tai pasakė amerikietis tos pačios kilmės kaip ir aš pats".

Suminėjęs eilę nebeatpažįstamai sudarytų pavardžių, kaip antai iš Vasiliausko Wilson, iš Pepperone Pearson, iš Leibowitz Dillon, iš Kusler Curtis, iš Marcinkevičiaus Marcin, arba tokias emaskuluotas kaip Carnavage, Gramant, Jagiella, Mitkus, Pakel, Wiasie, Yerkes ir pan., autorius pavaizdavo kaip tos etninės grupės bendrai, o lietuviai ypatingai ėmė iš to "tirpimo katilo" gelbėtis:

"Daugelis etninių grupių, per diskriminaciją išskirtos iš Amerikos gyvenimo bendrosios srovės ir neturėdamos progų kultūringai ir kūrybingai veikti, nerado kitos išeities kaip organizuoti nuosavas bendruomenes, kurios juos aprūpintų bažnyčia, susirinkimams sale, mokykla, laikraščiu ir, kaip naujaisiais, kultūros centru.

Pareklamavęs jėzuitų 1957 metais pastatytą Lietuvių Kultūros Centrą ir kitus lietuvių kultūros laimėjimus, kaip tai

AR TIKRAI TIK ANTRAS?

"Naujųjų" 190 Nr. yra žinutė apie iš okup. Lietuvos atvykusį kun. Pijų Čižauską. Jos paskutiniame sakinyje pasakyta, kad po kun. Lydžio kun. Čižauskas yra antras iš Lietuvos kunigas, kurį okupacinė Lietuvos valdžia išleido į Ameriką.

Pasakyta, kad kun. Čižauskas atvyko 3 mėnesiams, bet nepasakyta kada atvyko. Kadangi žinutė paskelbta rugpjūčio 13 d., tai ir be pasakymo spėjama, jog atvykimo data galėjo būti rugpjūčio pradžioje.

Rugpjūčio 5 d., žinoma, ne į Ameriką, bet į Kanadą, į St. Catharines miestą, atvyko pas brolių iš Vilniaus šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonas kun. Antanas DILYS. Svečias tą pačią savaitę lankėsi Toronto, "Teviškės Žiburiuose", bet šis laikraštis nerado reikalo nė puse žodžio apie kun. A. Dilio atvykimą prasiartinti. Jei nutylėtas kun. A. Dily, tai galėjo būti nutylėtas ir daugiau. Todėl ir negalima tvirtinti, kad kun. Čižauskas po Lydžio antras.

Atėityje iš okupuotos Lietuvos kunigų atsilankymą dar mažiau sužinosime, ir štai dėl ko. Kun. A. Dily kunigų pareigų atlikimui pirmą eilę kreipėsi pas St. Catharines esantį pranciškoną kunigą lietuvių. Bet šeiminko pirmi pasisveikinimo žodžiai buvo: "A tai Tamstą atsiuntė Lydis". Mišias atlaikyti leido, bet po mišių pakviest stiklinei arbatos nebeturėjo laiko. Po poros dienų lietuviški bažnytiniai maršalkos jau uoliai skleidė žinias, kad kun. Dily yra valdžios atsiųstas sekt čia esančius kunigus.

Tikrėnybėje kun. A. Dilio atvykimas buvo jo brolio kelių metų rūpestis. Lietuvos okupa-

cinė valdžia, jei ir siųstų seklius, tai rastų patikimesnius, o ne septynerius metus kalintą Sibiro stovyklose.

Jo tokio pasitikimo — kitiems kunigams, jei ir pavyks savus gimines aplankyti, tai nei redakcijose, nei lietuviškoje bažnyčioje jų tikrai niekas nematys.

Simelis

KOMUNIZMO "PALAIMA"

Reuteris perdavė iš Varšuvos lenkų komunistų partijos "Trybuna Ludu" alarimuojantį pranešimą apie "skandalingą parazitizmo ir vandalizmo bangą

Stetinė". Per pirmuosius šešis šių metų mėnesius Stetinė padaryta 4,800 "tos rūšies" nusikaltimų. Tų nusikaltimų didžioji dalis esą privačios nuosavybės plėšimai, milicijos užpildinėjimai ir muštinės. Stetino partinės vadovybės specialiaame susirinkime nutarta griebtis nepaprastų policinio pobūdžio priemonių."

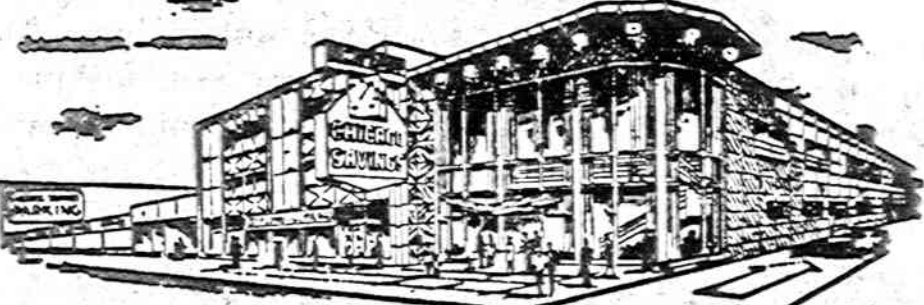
JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SVIETIMO TARYBOJE

Gaunamos mokslo priemonės ir knygos jaunimui

A. MOKSLO PRIEMONĖS	
Priešmokykl.	
I skyriui	
Ig. Malėnas, A — 2U (ABC spalvotomis iliustr.)	\$1.00
E. Ruzgienė, GINTARĖLIAI, elementorius	4.50
E. Ruzgienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	1.75
P. Maldeikis ir V. Milavickienė, MOKYMAS SKAITYTI SEIMOJE (naudojantis E. R. "Gintarėliais")	.30
Ig. Malėnas, ELEMENTORIUS B	2.50
A. Rinkūnas, KREGŽDUTĖ, I dalis	3.00
II skyriui	
A. Rinkūnas, KREGŽDUTĖ, I dalis	3.00
G. Cesienė, RUTĖLE	3.50
G. Cesienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	2.00
III skyriui	
J. Plačas, TEVIŠKĖS SODYBA	3.00
E. Narutienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	2.00
IV skyriui	
A. Rinkūnas, KREGŽDUTĖ, II dalis	3.25
S. Jonynienė, Naujas vadovėlis baigiamas ruošti, išeis 1972 metų pradžioje.	
S. Jonynienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (nekirčiuoti)	2.00
S. Jonynienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	2.00
V skyriui	
S. Jonynienė, LIETUVOS LAUKAI	3.00
Z. Grybinas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	1.25
VI skyriui	
A. Tyruolis, TEN KUR NEMUNAS BANGUOJA	3.50
J. Plačas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	2.00
VII skyriui	
S. Jonynienė, TĖVŲ SALIS	3.50
J. Kreivėnas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	2.00
VIII skyriui	
J. Plačas, GINTARAS	4.00
S. Slizys, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	2.00
J. Plačas, LIETUVOS ISTORIJA, GEOGRAFIJA IR LITERATŪROS PRATIMAI	2.00
IX skyriui arba V klasei (Aukšt. mokykl.)	
V. Liulevičius, LIETUVOS ISTORIJA (konspektas)	.75
Aukštesniems skyriams ir tėvams	
J. Ambraška ir J. Žiugžda, LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA	2.00
Dr. Z. Ašoklis, LIETUVOS GEOGRAFIJOS VADOVELIS	1.50
Visoms mokykloms	
MOKYKLŲ DIENYNAI	.50
SĄSIUVINIAI (viena linija)	.25
V. Frankienė, VADINIMAI	1.00
B. KNYGOS JAUNIMUI	
J. Minelga, LABAS RYTAS, VOVERE	2.50
G. Ivaškienė, BALTASIS STUMBRAS	3.60
Premijuota istorinė apysaka	
D. Bindokienė, MIESTE NESAUĞU	3.00
Premijuota apysaka	
J. Švaitas, SAUNUS PENKETUKAS	3.00
Premijuotos apysakos	
A. Norimas, BE NAMŲ	3.00
Premijuota apysaka	

Užsakymus siųsti šiuo adresu:
L. RASLAVIČIUS, 7234 So. Sacramento
Chicago, Illinois 60629. Tel. (312) 776-3254

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5000 OR MORE 2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 OR MORE 6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE Passbook Accounts \$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board
6245 So. WESTERN AVE.

Mrs. PHIL PAKEL, President
TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansamblių, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų. Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupyimo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Kombinuoja visa Lietuva

Rusų okupuota Lietuva valdoma iš Maskvos. Lietuvoje yra sudaryta kvailinginė vyriausybė, bet pačias svarbiausias instrukcijas pagrindiniams klausimais ji gauna iš Maskvos. Sovietų Sąjungos centre nustatomas Lietuvos biudžetas, iš ten tvarkomi užsienio reikalai, ten išduodamos ar atmetamos vizos, Maskvon išvežamas visas Lietuvos derlius, iš ten ateina uždraudimas arba įsakymas dengti prakiurusius Lietuvos kaimiečių stogus.

Kad rusams būtų lengviau valdyti Lietuvą, valdymo darban jie įsitraukė rusams tarnauti pasiūkusius lietuvių komunistus. Lietuvoje yra sudaryta "tarybinė" vyriausybė, bet prie kiekvieno ministro yra priskirtas rusas. Net prie Lietuvos komunistų partijos generalinio sekretoriaus Antano Sniečkaus yra priskirtas rusas V. Charazovas. Be Charazovo žinios Sniečkaus negali žingsnio žengti, jokio svarbesnio sprendimo daryti. Lietuvoje yra atstatyta šimtai kontrolierių, kurie seka kiekvieną auktesnį valstybės pareigūną lietuvi.

Nežiūrint į visas rusų pinkles ir žabangas, okupuotoje Lietuvoje žmonės kartais rusus apgauna. Dažniausiai rusams kerta pačių rusų ištisų tinklų kotas. Kad Lietuvoje žmonės galėtų apsiginti nuo bado ir šalčio, jie privalo kombinuoti. Šis žodis nelietuviškas, bet dabartinėje Lietuvoje jis kiekvieną dieną vartojamas. Kas "tarybinėje" Lietuvoje nekombinuoja, tai galų su galais nesuduria. Šio žodžio prasmė dabar visai kita, negu ji buvo nepriklausomoje Lietuvoje arba laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių tarpe. "Tarybinėje" Lietuvoje kiekvienas krašto gyventojas rusų yra skriaudžiamas, todėl žodis "kombinuoti" dažnai reiškia vienokiu ar kitokiu būdu rusus apgauti. Juos apgaudinėja pavieniai asmenys, o dažnai kombinacijas daro organizuotai.

Parvežtoje Tiesoje korespondentas J. Meškauskas labai gražiai aprašinėja naują "kombinatorių" rūšį, kuri buvo traukiama teisman, bet kurios svarbiausieji kaltininkai sugebėjo išsikombinuoti. Vilkaviškyje pastatytas konservų fabrikėlis, į kurį vietos gyventojai privalo suvežti visus vaisius ir daržoves, kad maistą galėtų sukonservuoti ir išvežti į Rusijos gilumą. Fabrikėlis neturi savo mašinos. Ją turi samdyti iš kitos rusų įstaigos, kurioje buvo suvežti iš lietuvių atimti automobiliai. Konservų fabrikėlio direktoriaus pavaduotoju buvo Antanas Bradūnas. Jam buvo pavesti svarbūs konservų fabrikio

TRUMPA PLK. GRINIAUS PRO MEMORIA

Iš 1937 — 1941 metų laikotarpio įvykių

(Tęsinys)

Mano pranešimui išsklaidyti Užsienio Reikalų Ministerijoje buvo suauktas pasitarimas, kuriame dalyvavo: min. Urbys, Turauskas, tik iš Vilniaus atvažiavęs min. Bizauskas ir gen. Musteikis. Ką valdžios pareigūnai nutarė ir ar apskritai ką nors ta tema buvo tarę, nežinau. Už poros dienų išvažiuoju atgal į Berlyną. Tuom kar-

tu min. Urbys pareiškė abejotumą ar mano siūlomoms priemonėms iš viso, rusų įtartinumą nesukeliant, gali būti įvykdytos ar net pradėtos būtykdomos. Iš viso, tais laikais Kaunui už vis labiausiai rūpėjo parodyti mūsų pasiryžimą kuo "skrupulingiausiai" vykdyti pasiūlytus pasiūlymus.

★

1939 — 1940 metų žiema ėjo

darbai. Kad galėtų pragyventi ir kad fabrikas laiku atliktų valstybinio plano primestas kvotas, Bradūnas privalėjo kombinuoti. Oficialus korespondentas J. Meškauskas šitaip kombinatorių darbą aprašinėja:

"Bradūnas bematant susitarė su vairuotoju Jonu Anskaičiu ir atvėrė jam tiesiog aukso kasyklas. Anskaitis parvežė iš Kauno žirnius, o Bradūnas fiktyviose aktuose iš paverčia taukais iš Vilniaus. Po stebukladario tiekėjo ranka Alytus susikeičia su Anykščiais, Kapsukas su Vilniumi, Telšiais, Šalčininkais, Kalvarija ir Jonava. Pagaliau užtenka Anskaičiui pasisukti vien po Vilkaviškį, o ant popieriaus atsiranda tolimiausi reisai į Telšius, Gargždus, Klaipėdą, Vilnių... (Tiesa, 1971 m. rugp. 27 d., 2 pusl.).

Lietuvoje gydytojas į mėnesį uždirba 120 rublių, kolchozininkas 30, o trokelio vairuotojas Jonas Anskaitis uždirbdavo po 400 rublių. Matyt, kad kas nors Vilkaviškio kombinatorius paskundė. Ne tik konservų fabrikėli, bet ir automobilių komisiją užgule revizoriai. Patikrinus dviejų mėnesių prirašinėjimus, paaiškėjo, kad valstybė prarado 8,000 rublių. Kombinavimas taip toli nuėjo, kad mašinos nekur nevažiavo, o Bradūnas knygos rodė didelius konservų pervežimus. Bradūnas prisipažino prie "prirašinėjimų", todėl vietos prokuratūra ir iškėlė bylą. Iš Vilniaus maisto ministerijos atsiųstas revizorius S. Tučkėviskis rado, kad Bradūnas su Anskaičiu padarė valstybei 13,000 rublių nuostolius.

Prokuratūros neužteko. Vilkaviškio atvažiavo valstybės kontrolės skyriaus viršininkas M. Kaminskis. Jis išaiškino, kad "prirašinėtojai" buvo gaudomi ne pagal Maskvos instrukcijas. Kaminskis nustatė, kad kontrolieriai buvo nemokę, todėl jis ir įsakė bylą atidėti, o vėliau ir nutraukti. Nustatyta, kad asmeniškai Bradūnas nepasinaudojęs, bet kitaip jis negalėjęs elgtis. Jeigu nebūtų sutikęs "prirašinėti", tai nebūtų gavęs sunkvežimio. Taip pat paaiškėjo, kad kombinacijos buvo įveiktos tiekimo skyriaus viršininkas R. Bulvytis, inž. Z. Petrauskas ir kiti. Konservų fabrikas atleido kombinatorių Bradūną su švaria darbo knyguote. Meškauskas tvirtina, kad Bradūnas jau šefuoja Vištyčio pionierių stovyklą. Jam labai nepatinka, kad toks kombinatorius ir prirašinėtojas šitokiu būdu galėjo išsikombinuoti ne vien nuo teismo, bet ir nuo didesnės baudmės. Meškauskui į galvą neateina, kad visų tų nelaimių kaltininkė yra sovietinė sistema, sudaranti sąlygas ir verčianti žmones kombinuoti. Sovietų sistemoje visi kombinuoja. Be kombinacijų neapsieina ir policininko pareigas einantis Tiesos korespondentas J. Meškauskas.

rusų — suomių karo ženkle. Nesulaukdamai vokiečių puolimo vakaruose, sovietų armada Berlyne vis daugiau nervinosi. Kaunas buvo užimtas Vilniumi. Puolimui vakaruose numatytos datos vokiečių kaskart buvo atidedamos. Retkarčiai mūsikiškai užsimindavo rusams dėl anojų puseje likusių švenščionių, Melagėnų. Veltui! Apie kokias nors sienų pataisas rusai nenorėjo girdėti. Vokiečių štabiniai, pakenovei, rodė mums prielankumo: čia dėl lenkų belaisvių vilniskų grąžinimo, čia dėl eventualaus ginklų įsigijimo ir t. t.

Rusai laikėsi pabrėžtinai ko rektiniai: igulų nebuvo girdėti, išilgai naujos "sienos" ėjo dideli darbai: su rusams įprastu žiaurumu ėjo pasienio "valymas" — iš per šimtmėčius apgyventų sodybų buvo kraustomi lietuviai. Mat, rusai norėjo pabrėžti savo intencijų "tyrumą", padėties "konsolidaciją".

Pavasariui įpusėjus, mūsų kariuomenės štabas pradėjo gauti žinias apie raudonosios kariuomenės stambesnę judėjimą Lietuvos rytiniame užnugaryje: švenščionyse, Asmenoje, Lydoje ir t. t. Vietomis ėjo dideli kelių bei tiltų — tiltelių taisymo darbai. Tuos reikinius 2-sis skyrus vertino kaip tam tikras rusų saugumo priemones. Mat, laukto vokiečių puolimo vakaruose taip ir nesulaukta... Ant kiek ta išvada buvo pagrįsta — spėjti nesimui. Gal lygiagretai čia būta ir saugumo elemento. Išvadų turinys paprastai priklausė nuo išvados darancio asmens tipo, nusistatymo, pasaulėžiūros. Kaunas padėty vertino optimistiškai, aš — pesimistiškai. Konstatuoti tekiniai man atrodė labai įtartini. Ant tiek įtartini, kad gegužės pradžioje ir vėl nuvykau į Kauną "pasikalbėti" (Mano pasakutinė kelionė). Kariuomenės štabe vyrauo optimistišne nuotakia. Kariuomenės vadu tik ką buvo paskirtas gen. Vilkaukas. Ramus, darbštus, kuklus ir doras žmogus. Labai minkšto būdo asmenybė. Paaiškėjo, kad kariuomenės štabe buvo pasirušta keliems eventualumams, tame skaičiuje ir staigiam sovietų igulų likvidavimui. Nebuvo pasirušta tik vienam eventualumui: kaip patik tam kuris faktinai birželio 15 ir įvyko. Apie jį mažiausiai galvota. Čia ir yra neabejotinos kaltės ir mūsų karo vadovybės. Koksai bebūtų valdžios nusistatymas, štabas turi būti

aš parašiau "Sandarą" straipsnį, kad laikykie TMD gyvą, kad ir pensijoj, už jos didžiulius darbus, už išleistus netoli 40 leidinių, ypatingai kada lietuviška knyga buvo brangesnė ir už auksą. Mano balsą išgirdo ir atsiliepė: M. Kasparaitis, B. Strimaitis, M. Vaidyla, J. Kasputis. Suminėty TMD narių gyvenamose kolonijose kuopos pritarė TMD palaikymui ir pageidavo, kad būtų TMD suauktas teimas nes paaiškėjo, kad TMD kuopos tikrai yra gyvos, kaip Detoroite, Racine, Kenoshoje ir Chicagoje. Sutarta seimą šaukti Chicagoje, kas ir buvo padaryta 1937 metais, liepos mėnesį, Sandaros saleje. Seime dalyvavo virš 20 kuopų atstovų ir visi pritarė ir nubalsavo TMD palaikyti gyvą ir rūpintis knygų leidimu. Iš buvusios TMD centro valdybos atsiliepė tik iždininkas B. Strimaitis. Jis prisieptė sąskaitą \$65, nes tiek TMD esanti skolinga. Pirmininkas, raštinninkas ir knyginninkas jokių apskaitų nepildė. Ponas D. Pivoriunas, lietuviškos duonos kepyklos savininkas pranešė, kad jo miltų sandėliuose yra bent dešimt didelių dėžių, gal po toną sveriančių, pilnų knygų! Toks radinys susirinkusius dar gyviau padarino imtis darbo.

Išrinkome naują TMD tokią Centro Valdybą: Pirmininkas — F. Motuzas, Vice pirmininkas — Baukus, sekretorius — M. Kasparaitis, iždininkė — Petronelė Grybas, ir knyginninkas — Juozas Smailis, Hamt-ranticko vaistinninkas. Nutarėm knygas perkelti į Detoroitą ir patikrinti kiek jų yra gerų ir kiek blogų.

Musteikio — pulk. Just pasi-kalbėjimo smulkmenų dabar nebeepamenu. Tą spragą, tikinosi, užpildys pats gen. Musteikis.

Išskoti Berlyne "atasvaros" reikėjo. Gaila tik, kad Smeto na taip vėlai susiprato.

V. GALUTINĖ KATASTROFA

Aišku buvo, kad Maskvą ieško tik priekabių. Šis faktas pats per save kalbėjo, kad Maskvos intencijų užnugaryje slėpėsi noras mus visiškai okupuoti. Strateginiai galvojančiai, rusų intencijos buvo aiškios: Prancūzijai pakrikus, rusai skubėjo, kol dar nevelu, praplešti savo artergardių koncentracinį placdarmą, galimai toliau vakarus, tuo pačiu padidinti savo strateginio saugumo plotą (gaminuųjų variantu).

Prancūzijai gi išsilaukus, ir vakarų frontui eventualiai stabilizavus (ko rusai tikėjosi ir laukė). Pabalčio okupacija visvien būtų įvykusi, gal tik kiek vėliau. Šiuo atveju okupacija vyktų raudonųjų avangardų arčiaus Vokietijos stūmimo sumetimais.

Išvada: Kariu pašonėje pasidėjus, mūsų likimas anksčiau ar vėliau turėjo būti išrištas. Neutraliais mes likti negalėjome.

To nepaisant, Prancūzijos išėjimas iš rikinotės Maskvai buvo didžiausia staigmena, vienos kombinacijų fiasco. Užduoti būti nusilpusios Europos ar-bitru, SSSR atsidūrė viena prieš galiną Vokietiją.

Pirmoms apie galimą Prancūzijos kapituliaciją žinioms atejus, pulk. Skorniakov kaip tik buvo pas mane, Pasiuntinybėje. Žinią išgirdęs, jis liko lyg stabo ištiktas. Išėjo nieko nepasakęs, pamiršo net skrybėlę...

Šiaip ar taip, gegužės antroje pusėje kariuomenės štabo II-me skyriuje buvau pasilęs mintį neatidėliojant susirūpinti slapto dokumentų naikini-mui. Neuzilgo visi slapto dokumentų adresatai (taigi ir karo attachės), ištikrųjų, gavo paliepiamą sudeginti visas naujausias žinių santraukas. Prieš aplėdžiant. Pasiuntinybėje, aš asmeniškai sudeginau visas Berlyno karo attachės ofiso bylas ir dokumentus.

(Būs daugiau)

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ZINIAS

FELIKSAS MOTUZAS

DARBAI IR ŽMONES

GIMTINĖS PASTOGEJE

6

Socialistų atstovas Radzevičius, neseniai čia atvykęs iš New Yorko, pasireiškė kaip labai užgaulus. Kiekvieno atveju katalikus vadino klerikalais. Klebonas K. Skripka jį užklaudė, kodėl mes vadinami klerikalais. Mes juk lietuviai katalikai kartu su jumis rūpinamės Lietuvos žmonių likimu ir su jumis pasiryžę dirbti lygiomis. Jei esame padarę tai ko mes nežinome, tai varykite mus laukan. Socialistų pasiuntinys susigėdo ir reikalas vėl ėjo pirmyn.

Lapkričio pirmą dieną ryte susirinkom į tam reikalui pasamdytą saliuokio miesto centre, ant Pirmos ir Howard gatvių kampe. Tasyk automobilių neturėjom, bet paprašius iš Maxwell automobilų Co., atsiuntė su šoferiais 4 automobilius. Jie mums tarnavo visą dieną. Kur reikėdavo nuvežti mergaites ar moteris rinkėjais, jie mielai tai padarė. Ponia Perminienė tasyk buvusi bizniera, atsivežė trejetą dešėtkų dolerių didabrinų ir išeinančioms rinkti aukų kiekvienai ir dėžutę imetė, kad nebūtų tuščia. Rinkėjos neseniai atvykusios iš Lietuvos nemokėjo angliškai. Amerikonai, matydami pirmą kartą moteris su prisisegtais ženklais "Lithuania Day", klausinėjo kas ta "Lithuania". Visgi var-gais negalais buvo surinkta virš septynių

tūkstančių dolerių. Du trečdaliai buvo paisyta į Washington Raudonajam Kryžiui, o socialistai pasiuntė į Vilnių komitetui. Bet aukos Lietuvai pasiekė tik po trijų metų, dėl kilusio karo tarp Amerikos ir Vokietijos.

Katalikų — tautiečių buvo surinkta 130.000 dolerių. Raudonasis Kryžius iš savo pusės pridėjo 100.000 ir 1919 metais aukos pasiekė Kauną, Šiaulius, gal ir kitas vietas. O socialistų aukos vėliau surinktos atgal. Dėl grįžusių pinigų buvo susirieta. Iš mūsų pusės norėta tuos pinigus išimti ir pasiųsti Raudonajam Kryžiui, bet tų pinigų siuntėjai pasipriešino. Socialistai buvo persiorganizavę į komunistus, bet vistiek tie patys žmonės. Katalikų veikėjas p. Abišala ir Sandaros 29-tos kuopos pirmininkas K. Šnuolis užvedė teisme bylą, bet pralaimėjo. Teisme reikalas buvo blogai pastatytas. Jeigu būtų buvę reikalaujama (negalint pinigų nusiųsti į Vilnių), kad jie būtų pasiųsti į Kauną tiems patiems žmonėms, gal ir būtų laimėta. Komunistai, išėmę pinigus, panaudojo savo partijos politikai. Kartą man prisipažino Pijus Krakaitis, jų neseniai įsteigtam dienraščiui "Vilnis", didžiama tų pinigų teko.

TEVYNES MYLĖTOJŲ DRAUGIJA

Kartą kalbant su Juozu Andriūsiu apie Detoroito draugijas bei organizacijas, jis suminėjo, kad Detoroite būta ir T. M. D. kuopos, kuri kaip ir S. L. A. 21-ma kuopa buvo suorganizuota kun. M. Mockaus iniciatyva. TMD kuopai jau nebėgzi-

tuojant, paprašiau Andriūsi, kad jis susirašytų su TMD centru, sužinotų kuopos numerį ir paprašytų leidimo kuopą atgauti. P. Andriūsis taip ir padarė. Po poros mėnesių buvo suauktas susirinkimas. Andriūsis pranešė, kad Detoroito kuopai numeris paskirtas tas pats, 68-tas, kuris čia buvo. Išrinkta kuopos valdyba: p. Andriūsis — pirm., P. Krakaitis raštinninkas, J. Povilaitis — iždininkas ir organizatorius — F. Motuzas. Aš tasyk buvau ir SLA organizatorius, tai narius rašydavau kartu į abi organizacijas.

Sekė gerai, narių skaičius didėjo. Vieną laiką kuopos narių skaičius buvo pasiekęs netoli šimto. Sekančiais metais renkant kuopos valdybą, dėl ideologinių skirtumų iš valdybos pasitraukus J. Povilaitiui man teko užimti finansų raštinninko pareigas. Galiau pasigirti, kad ir po 50 metų tas pareigas tebečiu.

TMD išrinkus į centro valdybą K. Karpių — pirmininku, V. Širvydą sekretorium ir A. B. Strimaitį — iždininku, jie TMD seime pravedė nutarimą, kad centro valdybai leidžiama knygų leidimui naudoti per daug metų sutauptą vadinamą "Gležinį Fondą", kuriame buvo virš \$3,000. Nuo 1924 iki 1926 metų jie išleido daug gerų knygų, bet išdėvino ir draugijos įdą. Neturėdami ižde pinigų, jie paskelbė, kad TMD nereikalinga, nes dabar laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje išleidžiama daug naujų knygų gražiau ir pigiau.

Pracjus porai metų ir girdint TMD narių kalbas, kad TMD palaidota per anksti,

aš parašiau "Sandarą" straipsnį, kad laikykie TMD gyvą, kad ir pensijoj, už jos didžiulius darbus, už išleistus netoli 40 leidinių, ypatingai kada lietuviška knyga buvo brangesnė ir už auksą. Mano balsą išgirdo ir atsiliepė: M. Kasparaitis, B. Strimaitis, M. Vaidyla, J. Kasputis. Suminėty TMD narių gyvenamose kolonijose kuopos pritarė TMD palaikymui ir pageidavo, kad būtų TMD suauktas teimas nes paaiškėjo, kad TMD kuopos tikrai yra gyvos, kaip Detoroite, Racine, Kenoshoje ir Chicagoje. Sutarta seimą šaukti Chicagoje, kas ir buvo padaryta 1937 metais, liepos mėnesį, Sandaros saleje. Seime dalyvavo virš 20 kuopų atstovų ir visi pritarė ir nubalsavo TMD palaikyti gyvą ir rūpintis knygų leidimu. Iš buvusios TMD centro valdybos atsiliepė tik iždininkas B. Strimaitis. Jis prisieptė sąskaitą \$65, nes tiek TMD esanti skolinga. Pirmininkas, raštinninkas ir knyginninkas jokių apskaitų nepildė. Ponas D. Pivoriunas, lietuviškos duonos kepyklos savininkas pranešė, kad jo miltų sandėliuose yra bent dešimt didelių dėžių, gal po toną sveriančių, pilnų knygų! Toks radinys susirinkusius dar gyviau padarino imtis darbo.

Išrinkome naują TMD tokią Centro Valdybą: Pirmininkas — F. Motuzas, Vice pirmininkas — Baukus, sekretorius — M. Kasparaitis, iždininkė — Petronelė Grybas, ir knyginninkas — Juozas Smailis, Hamt-ranticko vaistinninkas. Nutarėm knygas perkelti į Detoroitą ir patikrinti kiek jų yra gerų ir kiek blogų.

Patikrinus paskelbti lietuvių spaudoje, kad knygynai bei skaityklos galės gauti knygų iš TMD veltui, apsimokant persiuntimo iš-laidas.

TMD Centro Valdybai susitvarkius ir patikrinus knygas rastą, kad dar turima daug gražių ir brangių knygų. Rasta virš 50 komplektų Dr. V. Kudirkos raštų. Dr. J. Šliupui važiuojant į Lietuvą, TMD buvo nupirkusi knygyną, kuris kartu buvo sudėtas pono Pivoriuno miltų sandėlyje.

Turint tokį knygų turtą, pradėjom galvoti jo praktiškam sutvarkymui. Pastebėjęs, kad Lietuvoje švietimo ministerija leidžia prof. Šapokos "Lietuvos Istoriją" laišku užklausiau, ar negalėtume padaryti mainus knygomis. Už mums prisiųstą "Lietuvos Istoriją", mes atsiųgintume TMD išleistomis knygomis. Atsakymą gavau palankų ir prašė, kad pasakytume kiek egzempliorių Istorijos norime ir prisiųstume savo knygų katalogą, iš kurio jie galės pasirinkti jiems tinkamus knygų. Pradžia gera. Gavę 200 "Lietuvos Istorijos" išdėliome narius, kurie tokią gražią didelę ir naudingą knygą gavę buvo patenkinti.

(Būs daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENAS" Jos visad rašo TEISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 3-4-0012
Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečadienį, ir sekmadienį uždarytas.
Reiz: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJĄ
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 59, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEimlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-3, treč.
ir sekmadienį, tikrai susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadienį uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7272
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rapidancijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 val. antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sekmadienį
nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
nuo 12-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL: pirm., antradienį, trečadienį
ir penktadienį 2-4 val. vak. Sekmadienį
nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEimlock 4-2123
Rezid. telefonai: GILson 8-6195
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonai: HE 4-2123,
tai neatšiepia, tai telefonai: GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Baudai
Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8, Seštadieniais 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

BEVERLY SHORES

Sandūnai nei pakarti, nei paleisti

Gal ir išmintingai padarė senatorius Paul H. Douglas, kad nusimyrė nelaukęs savo padėtų didelių pastangų rezultatų — Michigano paežerėje, Indianoje, įsteigti Nacionalinį kopkalnių parką.

Kuo visa tai baigėsi, tai tuo, kad galingosios kompanijos pasilaikė geriausios paežerės kopkalnių plotus, juos nulygino ir fabrikais apstatė, o valdžia parkui rankioja visokias žemes at-raizes, didžiųjų dalimi žmonių apgyventas. Koks ten nacionalinis kopkalnių parkas gali būti, kad, pasirodo, net Miss Bertha Lickus namas prie kelio 20, esantis kaimynystėje su žinoma SPA užeiga, nuperkamas ir įjungiamas į parką!

Ypač suspenduotai tebegyvena Beverly Shores (mūsų šaliai Lituanikos, o ciniškai Berelio Sorės) piliečiai, kurie vykdamas parko steigimo programą, lieka padalinti nelyginant Airiją — į dvi dalis. Viena dalis, didesnė, kuri įjungiamas į parką, gauna gyvenimo pradžią 25 metais. Kas bus po 25 metų — "Po mūsų tegul nors tvasas", pasakė vienas vasarvietės savininkas, šią vasarą paskutinį sezoną beprilimas vasarotojus, bet federalinės valdžios sąlygo-

mis beveik visiškai patenkin-tas. Būtent, jo nuosavybėje "ne-blogai" įvertino, iš jam išmoka-mos sumos atitraukia 25% tai yra vieną ketvirtadalį ir leidžia 25 metus savo nuosavybėje pa-silikti gyventi, tik parko ribose negalės jokio biznio laikyti. Matyti, kad norėdami ko nusi-pirkti, parkininkai iš savo ap-tvartų turės keliauti į "laisvąją zoną", jei tuo tarpu kuri viena pusė arba abidvi pusės neįsima-nys atsiverti "Berlyno sienai". Pasikalbant su "laisvosios zo-nos", tai yra paliktaisiais kita-pus būsimos parko tvoros gy-tautojais, ne vienas ryžtingai pasakė: "Nuo tų federalinių mo-biūninkų, suprask paplūdimių trasiotojų, mes ginsimės apsi-tverdami aukšta tvora ir šuni-mis!"

Bendrai, dėl parko steigimo ar nusteigimo karštų ginčų ne-bėra, kadangi artumoje pasi-statę didžiuliai pieno fabrikai davė Beverly Shores kaip "lai-svąją zoną", taip ir parka pa-tekusiai apčiai gyventojų, ge-ras nuomas mokančių pieno darbininkų, technikų ir kt. Ne-bus tačiau daug prasilenkta su tikrove pasakius, kad Beverly Pakraščio gyventojus yra apė-musi apatija". Prieš vėją nepa-pūsi, jie sako ir nurodo, kad iš Beverly Shores atėjus parkui didesnę dalį likusioji dalis lie-ka nebegyvybinga. Per mažą bendruomenę savo ištaigoms, k. a. policijai, gaisrinei, mokyk-lai, administracijai išlaikyti, todėl paskutiniu laiku vis gar-siau girdėti kalbų, siūlančių "kapituliuoti ir pasiduoti", tai yra pasakyti valdžiai: "pasi-grobei arkį, pasiimk ir bota-gą..." atsižvelgti didelę miestel-iui gyvybinią reikalingą dalį — prisijunk ir likusiąją...

Kad tatau nebėra pavienių pi-liečių nuomonė, pasako ir Be-verly Shores Republikonų Plat-forma, kuri buvo skleidžiama tos partijos kandidatų į Mieste-lio Tarybą nominavimo susi-rinkime praėjusį seštadienio va-karą, rugpjūčio 28 d.

Pirmasis Platformos punktas skamba sekančiai:
Mes pasižadame pilnai siekti ir pasižvelgti dalyvaujant atsi-klausime visų mokesčių moke-tjų, kurie lieka netraukti į Nacionalinį Paežerės Parką, kad apsispręstų ar visos Be-verly Shores sienos neturėtų būti įjungtos į Nacionalinį Parką, ir veikti taip, kad būtų patenkinti daugumos norai...

Ne be to, kad prie tos apati-jos yra pati gamta prisidėjusi, nes visu ežero pakraščiu praei-to pavasario aukštas vanduo ir bangos išgastingai pagrauzė paplūdimių skardžius, taip kad nuo staigaus skardžio nusileisti į paplūdimį žmonės turėjo smė-lyje išsikasti rąvus, o kas išga-lėjo ir laiptus pasidėjo. Didelė skardžiui žala matyti padaryta visu Lake Front Drive keliu ir net tiek toli, kad yra ir Janinos Markų puiki vila prie ežero kranto Michigano atsivėrusi dideliam pavojui nugrįžti apačion.

Šiaip vasaros sąlygos pa-ežerėje šiemet labai geros: ež-

giskai žydras, vabzdžių jokių nėra, bet nėra nė paukščių. Jei ne vasarojančių žmonių būre-liai, būtų tikrai silent summer..

Miestelio politinis susirinkimas

Kaip aukščiau minėta, Be-verly Shores administracijos name, prie Broadway gatvės, seštadienio vakarą įvyko to miestelio respublikonų susirin-kimas, kuriame buvo išrinkti kandidatai į miestelio tarybą.

Nors platformoje suminėti septyni punktai, kuriuos parti-ją pasižada (We Pledge) įgy-vendinti, kaip tai remti savo policijos departamentą, kad vi-su pilnumu vykdytų įstatymus, pagerinti gaisrininkų departa-mentą, rūpintis kelių išlaiky-mu ir gerinimu, miesteliui mo-biūninkų, suprask paplūdimių pasisėkimu tikros ir aiškos su-tarties dėl dalykų, už kuriuos yra atsakingas miestelis ir už kuriuos federalinė valdžia, — tą vakarą visa programa buvo skirta vien kandidatų nomina-vimui.

Lietuviai Beverly Shores yra gražiai įsijulę, ką liudija ir Lituanikos parko įrengimas, Lietuvio architekto katalikams bažnyčios pastatymas, keliems lietuviams statybos komi-tetė dalyvaujant, ir kt. Net šio vakaro susirinkimo penkių prezidiume buvo du lietuviai: Mrs. Kristina Austin ir Jonas Mildažis, o publikoje balsuoto-jų tarpe matėsi inž. Eugenijus Bartkus, Mr. ir Mrs. Brašiai, inž. Jokantas, Josephine Kris-tiūnas, arch. Erdvilas Masiulis ir kiti.

Į miestelio tarybos narius-patikėtinius kandidatais išrink-ti: Mr. Bishop, Mr. Sims, Mr. David Jokantas ir Ann Carlson. Išsirinkę savo partijos kan-didatus, susirinkusieji pasuk-dar ilgai gyvai pasikalbėjo sa-vo tarpe. Malonu gyventi ma-žoje bendruomenėje, kur visi yra kaimynai ir geri pažistami.

J. Pr.

Atsižvelgti paminėti

Anatole Kairys: "Curricu-lum Vitae". Komiška tragedi-ja dviejose veiksmuose anglų kalba. Išleido "Lietuvių Die-nos" Los Angeles, Calif. Iš lie-tuvių kalbos vertė A. Mulokas; 88 pusl. su kartono viršeliais ir aplanka, kainą nepažymėta.

Giria peiktingą darbą

Zurnale "Laiskai Lietuviams" yra rašinys, tvirtinąs, kad buv. Žurnalistų centro valdy-ba daug dirbusi. V. Alantas sa-vo kadencijos metu ne dirbo, bet grovė Žurnalistų Sąjun-gą, ypač tuos skyrius, kurie jo užmačioms nepritarė. Jis pa-reikalavo iš Chicago skyriaus pinigų "Pranešėjui" leisti. Kai Chicago skyriaus valdyba tam pasipriešino ir pinigų ne-davė, tuomet pradėjo kaltinti kuopos pirmininką Antaną Gintnerį ir už nepaklusnumą bandė jį nušalinti iš pirminin-ko pareigų. Tuo reikalu nel-raiškai kreipėsi į Chicagoje gyvenančius intelektualus, pra-šydami padėti A. Gintnerį nušalinti. Kai V. Alanto pa-stangos nuėjo niekais, tai jis puolė skyriaus valdybą, ir jos raštus neatsakinėjo, o "Prane-šėjui" skelbė apie Chicago skyriaus valdybos neveiklumą, tvirtindamas, kad jos visai nė-ra, o iš A. Gintnerio reikalavo kaž kokią atsisakymą. Tokia padėtis tęsėsi išties metus.

Ivykusiaiame žurnalistų suva-žiavime Sodas Farmoje norė-ta tą nesupratiną likviduoti. Mano pasiūlymą, kad Chic-go žurnalistų skyriaus ginčą išimti iš darbotvarkės, V. Alantas atmetė. Dėl to konfe-rencijoje nebuvo darnumo ar-ba bendros kalbos. Iš šio apra-šymo aiškiai matyti, kad Cen-tro Valdyba ne dirbo, o intri-gavo. Tai kam tada rašyti ne-tiesą?

P. Dirks

ZVAIGZDĖMS SCENOSE

Geras scenos veiklas yra pirmoji sąlyga sėkmingai teatro pradžiui. Jis iškelia megejus į žvaigždes, išaugina abejingą publiką nuolatiniams mege-jais, kurie drauge su artistais pergy-vena scenos būrų žavesį. Artejan-ti teatro sezonui, jau dabar reikia pa-rinkti veikalus. Naujienose yra gali-ma gauti naujausius teatrui leidi-nius.

Antanas Rūkas, VEIKALAI SCENAI Gražiai išleista, kietas drobės virše-liais, 180 psl. knyga. Joje du vaidini-mai — "Bubulis ir Dundulis", 3 veik-smų linksmas nutikimas, taip pat "Svajonių Salis", 5 veiksmų vaidini-mas jauniui ir suaugusiems. Kaina 4 dol. Pukus leidinys kiekvienam knygos megeju.

Anatolijaus Kairio trys knygos: VIŠČIUKŲ ŪKIS, 3 veiksmų satyri-nė komedija, premijuota Chicago Sce-nos Darbuotojų S-gos, kietais virše-liais, kaina 1.00 dol.

DIAGNOZė, 3 veiksmų komedija iš lietuvių gyvenimo Amerikoje. 150 psl., kaina 1.00 dol.

LAISVYS MEDIS, 4 v. istorinė ple-sė, 120 psl., kaina 1.00 dol.

Tegul šie ir kiti scenos veikalai bū-na akstinu gyvoti esančioms scenos megejų grupėms ir impulsu naujims ryžiams, kad lietuviškas žodis, paga-biai ir dingdai ištartas scenose, iš-likty gyvas Lietuvos ainių kalboje ir širdyse.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED STREET,

CHICAGO, ILL. 60608

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— SLA 134-tos Moterų Kuopos su-sirinkimas įvyks penktadienį, rugse-jio 3 d., 6:30 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd Street.
Pastaba: Malonėkite kreipti dėmė-si, kad pakeista diena ir valanda. Kviečiame visus narius dalyvauti.
C. Austin, fin. sekr.

— Joniškių Labdarėybės ir Kultū-ros Klubas linksmas piknikas įvyks pir-madienį — Labor Day — rugsejo 6 d. Kay's darže, 83rd and Kean Avenue, (buv. Leppos darže). Pradžią 12 val. Prašome visus narius ir svečius at-silankyti į pikniką, nes klubas yra pastarąsien skanių gėrimų ir sultų už-kandų. Bus gražių dovanų. Sokė-jams gros Tony Walluno orkestras.
Valdyba ir Komitėjai

— Brighton Parko Lietuvių Moterų klubo susirinkimas įvyks šį ketvir-tadienį. Kada susirinkimas įvyks, bus vėliau pranešta.
E. M.

— Uptys Draugiško klubo susirin-kimas įvyks penktadienį, rugsejo 3 d., 8 val. vak. Taiman salėje, 4500 So. Taiman Ave. Kviečiame visus narius dalyvauti šiame susirinkime, nes yra daug svarbių reikalų aptarti ir rapor-tus išklausti. Po susirinkimo bus vaisės.
A. Kalyš

A. A.
EMELIA GAUBIS
TAMASAUŠKAITE

Gyv. 113 St. ir Prairie Ave.
Mirė 1971 m. rugpjūčio 30 d., 11:12 val. vak., sulaukusi 93 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Kristingose apskr. Rietavo par. Amerikoje išgyveno 64 metus.

Paliko nuliūdę: dukte Mary Lech, žentas James J. Sūnus Paul Gaubis Sr., marta Clara, 3 anūkai — John Lech, jo žmona Polly, Darlene Stepansky, jos vyras Daniel ir Paul Gaubis Jr., 5 proanūkai ir kiti giminės, draugai bei pažistami.

Lietuvoje liko dukte Emilija Rudgalviene ir sūnus Pranas Gaubis, 8 anūkai ir 26 proanū-kai.
Ketvirtadienį, 7 val. vak. kū-nas bus pašarvotas Leonard ko-polyje, 10821 So. Michigan Ave.

Seštadienį, rugsejo 4 dieną 8:30 val. ryto bus įdima į ko-polyčios ir Sv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčia, o po gedu-lingų pamaldų bus laidojama Lietuvių Sv. Kazimiero kapi-nėse.

Visi a. a. Emelia Gaubis gi-minės, draugai ir pažistami nuo-sirdžiai kviečiami dalyvauti lai-dotuvėse ir suteikti jai paskuti-ni patarnavimą ir atsisveikini-mą.

Nuliūdę lieka:
Duktė, sūnus, giminės.
Laidotuvių Direktorai Leo-nard Būkaskas ir Sūnus, Tel. CO 4-2228.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai antka-pių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-8
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVI-MAS DIENA IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

GRADINSKAS
NAUJAUSIAS STEREO DAUGLABANGIS
GRUNDIG STALINIS RADIJAS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dieno iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HEimlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

A FOREST'S FUTURE IS IN YOUR HANDS
Every tree, every shrub, and all our wildlife depend on you to help prevent forest fires. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to douse all campfires, stoves, and stoves. Crush all smokes dead out.
Please! Only you can prevent forest fires.

Wage/Price Freeze: What It Means to You

Promotions, to which raises are attached, are allowed by the freeze.

Šaunus BLKM piknikas

Š. m. rugpjūčio 23 d., Balze-ko Lietuvos Kultūros muzie-jaus draugų - remėjų, trečiasis metinis, 5-rių muziejaus gyva-ymo metų sukaktuvėm pabrėž-ti, piknikas, rengtas New Buf-falo apylinkėse, St. ir Ir. Balze-ky, Jr., vasaros rezidencijoje, ant iškilusio Mėgionio ežero kranto, šimtamečių ąžuolų pa-vėsyje, gražiame Sokol parke, puikiai pavyko. Puiki pasitaikė diena.

Aikštėje prieš rūmus, žalių eglų vainike, iškeltos išdiznai plevėsavo JAV žvaigždėtoji ir mūsų, lietuviškoji trispalvė vė-liavos.

Svečių — rinktinės kvietusių Čikagos ir apylinkių lietuvių, ir amerikiečių publikos — dalyva-jo virš 300, kurių vertpetuose matėsi ir Hon. George Dunne su savo aukštais kolegomis, ša-čia jų — mūsų visuomenininkai: daktarai Milda ir Stasys Budriai, Tumasoniai, Baliūnai, Vaitekūnai, Stankūnai, Morkūnai, Mulokai, Kereliai, Stulpinai, Eivos, Stankai, Gauciai, Ramonas, J. Pronskus, Puzaus-akai ir daug kitų — lietuvių ir amerikiečių.

Šis jausmų pobūvis, visų ge-riausioje nuotaikoje, pagal iš-anksto sumanias nustatytą pro-gramą, labai įdomiai, žaismingai pravesė. Skambėjo lietu-viškos ir amerikoniškos dainos, sportavo jaunimas, šoko ir link-sminosi suaugusieji. Puikiai čiagiškai lietuvaitei solistei, Eleonorai Zapolis (Zapolienė), vedant, visoms gražioms lietu-vaiteis ponioms ir kai kuriems ponams pritarant, praskambė-

jo mielai širdi kutenančios lie-tuviškos dainelės: subatos va-karėlių, ar aš tau, sesė, nesa-kiau, mane mociūtė barė, ant kalno karklai siubavo; supinsiu dainužę; išėjo tėvelis, išėjo mo-tinė...; kai aš turėjau... ir vi-sa eilė kitų gražių dainelių.

Įdomiai pravesi vaikų ir su-augusių sporto žaidimai: bėgi-mas su maišu, virvės trauki-mas, sviedinio mėtymas ir kt. džiūgiai prajuokinusieji žiūro-vus. Laimėjusieji buvo apdova-noti ir pasveikinti. Taipgi nuo-taikingai džiūgavo visi loterijo-je laimėję vertingų fantų. Visi pikniko dalyviai buvo apdova-noti suvenyrinėmis dovanėlė-mis, aukotomis Čikagos Sav-ings and Loan Ass'n.

Kultūringai ir nuosirdžiai da-lyviams patarnavo programos žymesnieji vykdytojai: Izabe-lė ir Kazimieras Baitramaičiai, Dr. J. Jerome, Marija Kraučiu-nienė, Juškai, Dela Zunas, Frank Zapolis, Teodora Kuzas ir visa eilė kitų, kurių — pra-šau atleisti — dėl suprantamų priežasčių — korespondencijoje suminėti neįmanoma.

Kadangi diena buvo karšta, nemaža buvo besimaudantiųjų, kurių saugumo dėlei ežere bu-dėjo motorlaivis, p. p. Barry ir Tane Jahnsonų vadovybėje.

Piknikas prasidėjo 11 val. ir užsitęsė iki vėlumos. Nors pik-nike alus svečiams buvo veltui, buvo ir "tauriųjų" gėrimų (kas norėjo), bet išsigėrusiųjų ne-buvo. Per visą dieną viešpatavo graži tvarka ir pobūviu visi bu-sminosi suaugusieji. Padaryta nemaža nuotraukų, kurios, ma-nau, vėliau pasirodys mūsų spaudoje.

Kadangi Lietuvos General-konsulas Dr. P. Daužvardis, dėl

nesveikatos dalyvauti negalėjo, jam visų dalyvių vardu pasiūs-tas laiškas. (kp.)

MOTERYS PAVERZIA VYRŲ BUVUSIĄ VYRŲ "PROFESIJĄ"

Pranešimais iš Pretorijos, Pietų Afrikoje, moterys pradė-jo kėsintis į tradicinę iki šiol buvusią "vyrų profesiją" — kriminalą.

Pretorijos universiteto krimi-nologijos profesorius Herman Venter sako: "Yra tendencija įrodyti, kad moterys yra lygios su vyrais, net pranašesnės vi-sose gyvenimo srityse, net nu-sikalčiuose... Iki tam tikro laipsnio patys vyrai yra kalti. Pirmiausiai, vyrai visame pa-saulyje taigi ir Pietų Afrikoje praranda savo vyriškumą ir vis labiau darosi efeminuoti (moteriškėja)".

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Dviračių vogimas

Chicago policija skundžiasi nauja našta — dviračių vogi-mų epidemija, su kuria juo sunkiau kovoti, kadangi dvi-račiai yra neregistruoti, taigi ir dviračių suradus nežinia kam jis priklauso.

Chicago mieste praeitais 1970 metais policijai pranešta apie 12,824 dviračių pavogimą. Tai buvo 2,500 pavogimų dau-giau kaip 1969 metais. Siemet per pirmąjį pusmetį pavogta 4,525 dviračiai. Vogimai prie-miesčiose esą tiek pat išsiplė-tę, kaip pačiame mieste.

Ir "progresyviai" nori gyventi iš labdarybės

Praeitą antradienį miesto centre įvyko kelių šimtų asme-nų demonstracija, kurios da-lyviai raudonas vėliavas ir šū-kius iškėlė keikė policiją ir šaukė "Jėga darbo klasei". De-monstracijai vadovavo "Near North gerovės teisių organizaci-ja" — "Engelwood motinos prieš gerovės sumažinimą", "Chicago darbininkų taryba", "Cabrini rezidentai prieš gerovės sumažinimą" ir "Progresy-vi darbo partija".

Susistumdyme Clark ir Adams gatvių kampe policija suėmė 18 demonstrantų, jų tarpe 3 moteris.

Jokobelis nebuvo girtas

CTA detektyvų kačių ir pe-lių grumtynės su kišenavgiais ir tikrais plėšikais miesto trau-kinėliuose tebevyksta gana skėmingai. Naujausiai su-čiuptas vagištis Walter Lee Altman, 24, kurs antradienio naktį "L" Congress traukinė. Didelis pasirinkimas įvairių prekių, maistas, doleriniai Certifikatai.

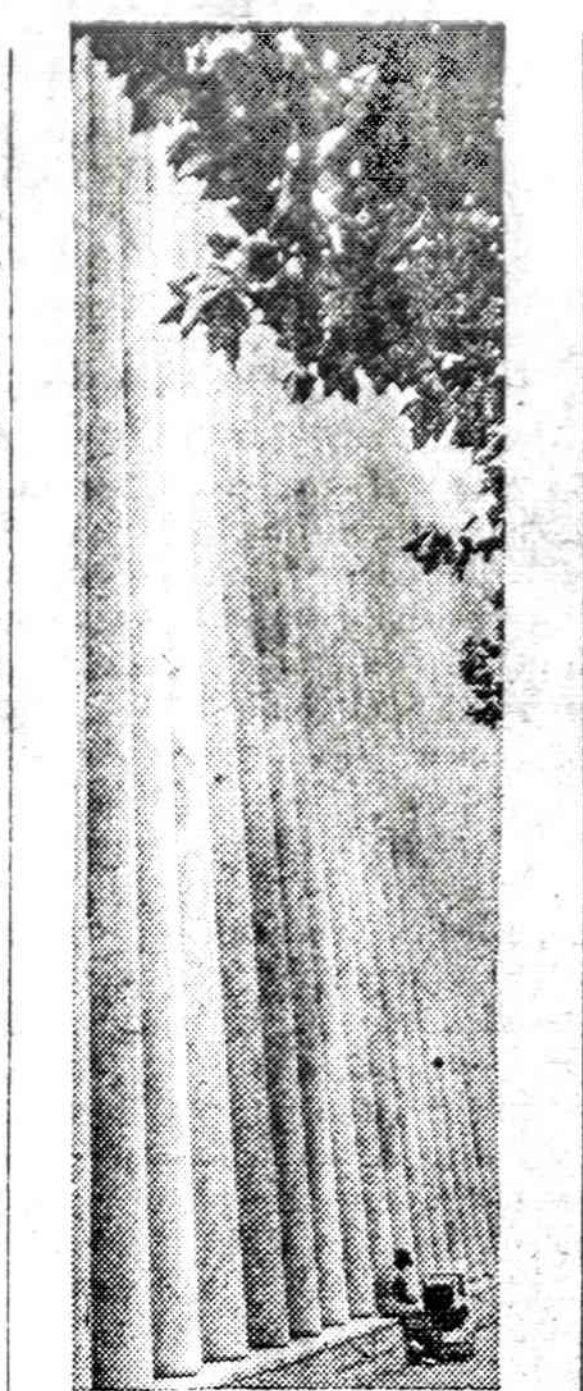
Altman prieš paklausė "gir-

SKAITYK PATS IR PARAGING KITAS SKAITYTI NAUJIENAS

Wage/Price Freeze: What It Means to You

Increased tuition rates are permitted.

New York Lincoln Centro kolonos dariniai jungiasi su netoli stovinčiu la-puotu medžiu. Toliau sėdinti moti-na su vaiku vežimėlyje prideda nuo-traukai kasdieniška ir žmogiška bruožą.

tuoklio", ar su juo viskas tvarkoje ir matydamos, kad tas nereaguoja, skubiai numo-vė jo laikrodį ir jį perdavė vie-nai merginai, bel pats nustebo, kai "girtuoklis" staiga išsipa-giriojes pareiškė "Bičiulis esi areštuotas!" Tas "girtuoklis" buvo detektyvas Vito Jacobelli, kuriam į pagalbą tuojau pris-tatė dar du detektyvai, stebė-ję sceną iš toliau.

TRUMPAI

— Grandies Tautinių šokių grupė, vadovaujama Irenos Smieliauskienės, šiandien, rug-sėjo 2 d. pradeda darbą ir pasi-ruošimus būsimai Tautinių šo-kių šventei. Jaunimo centre 6 val. vak. bus priimami jaunes-niųjų grupės šokėjai, o 7 val. re-gistruojasi ir renkas vyresnieji.

— Mokykl. Juozas Tamulis, Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanas, dalyvavo Mokytojų studijų savaitėje, kurioje akty-viai reikšėsi ir jaunimas. Jis yra LB švietimo tarybos narys. Gauda patirtis stovykloje turė-jitakos į geresnį tėvų, mokytojų, mokinių ir švietimo vadovybės santykiavimą, kas teigiamai at-siliepė į lituanistinį švietimą ir gausesnį mokyklų lankymą.

— Stud. Antanas Kalvaitis, Cleveland, Ohio, atstovauja Lie-tuvių studentų s-gos organizaci-jas Amerikos Lietuvių Tarybo-naktį "L" Congress traukinė. Didelis pasirinkimas įvairių prekių, maistas, doleriniai Certifikatai.

— Jaunimo Kongreso Finan-sų kontrolieriaus, Sauliaus Mi-kaliuko bute, rugpjūčio 27 d., įvyko piniginės atskaitomybės aiškinamasis posėdis, kuria-me dalyvavo II PLJK pirm. Ro-mas Sakadolskis, programos komisijos pirm. dr. Algis Nor-vilas, spaudos inform. k-jos pirm. Juozas Šlajus, kontrol-padėjęs Pijus Stončius, Sau-lius Kuprys ir Vacys Šaulys — numatomi pareigūnai. S. Mi-kaliukas, dirbdamas kontakte su Finansinio vajeus k-to pirm. dr. J. Kazicku, komisijų pirmininkams išaiškino, kokia bus atskaitomybės kontrolė bei tvarka, ir prašė iki rugsėjo 10 d. pateikti jam visų komisijų sąmatas. S. Mikaliuko paruoš-tos taisyklės ir tvarka rodo, kad J. Kongreso išlaidos bus griežtai ir rūpestingai kontro-liuojamos.

Informac. komisija

— Cicero apylinkė minės Tautos šventę rugsėjo 12 d., 11:

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
COOK
Experienced for Sorority House. Live in or go. Congenial surroundings. Good starting salary. Evanston area.
Call GR 5-3668
from 10 A. M. to 1 P. M.

MISCELLANEOUS FOR SALE
Įvairūs Pardavimai

RUGSĖJO 7 D. ATIDAROMA
RUDENS IŠPARDAVIMAI
didelis pasirinkimas rudens ir žiemos sezono drabužių, taip pat puikių reik-menų, kristalo, sidabro ir jūsų stalui puošnių indų.

TRIFT HOUSE
Clothing & Household Items
511 MAIN ST., EVANSTON
Operated by Evanston Junior League

30 val., šv. Antano parapijos salėje, 49-tas kartas ir 15-tos gatvės kampas. Paskaitininkė — M. Lenkauskienė iš Cleve-lando, kuri neseniai apkelia-vo Pietų Ameriką, Australiją, Naująją Zelandiją ir aplankė ten gyvenančius lietuvius. Ji taipogi yra viena iš ateinančių metų Jaunimo Kongreso orga-nizatorių. Per minėjimą taip pat savo poeziją skaitys Graži-na Tulauskaitė - Babrauskienė. Visi laukiami, o ypač jauni-mas Bus užkandžių.

— Chicago's Lietuvių Opera rugsėjo mėn. 10 d. pradeda sa-vo naują, šį kartą jau šešiolik-tąjį, dainavimo sezoną. Ope-ros meno vadovas ir dirigentas Aleksandras Kučiūnas, talki-niant Alvydai Vasaičiui, tą penktadienį, 8 val. vak., Jau-nimo Centro patalpose, supa-žindins Operos vienetą su Ka-zimiero Viktoro Banaicio ope-ra "Jūratė ir Kastytis", kurią Opera pastatys 1972 metų pa-vasarį. Maestro A. Kučiūnas šiam rudens sezonui ir vėl yra angažuotas Chicago's Lyric Operos. Jam nesant, Čika-gos Lietuvių Operos ansambl-yje dirbs dirigento asistentas Alvydas Vasaitis ir chormeis-teriai Alice Stephens ir Alfon-sas Gečas. Į šių metų operinį sezoną taip pat įsijungia ir mu-ziko Balio Pakšto duklė Emili-ja Pakštaitė akomponiatorės pareigoms.

— Alvido Vaikų Teatro dir. akt. A. Brinka, pad. A. Sobies-kienė) mėnesinėj radijo vėlan-dėlėj — Sophie Barcus Radijo šeimos valandoj — suaugusių-jų padalinys perduos G. Ve-ličkos vaizdėlį iš Lietuvos kan-čių dienų "Lėk, lėk mano sa-kalėli!" Darbo Dienoj, pima-dienį, rugsėjo 6 d., 11 v. r. Vai-dina A. Markuzienė, J. Petraus-ka, A. Stočkus, K. Juškevičius ir akt. A. Brinka.

— Linksmavakaris spalio 2 d. 7.30 val. vak. įvyks Pakšto sa-lėje, ruošiamas LB Brighton Parko Apylinkės. Bus įdomi programa, bufetas, šokiai, ba-ras. Prašom nelaukiant užsai-kyti staliukus. Skambinti šiliu 523-7410. (Pr.)

— Vladas Navickas tvarkys susisiekimą nuvežti piknikauto-jus į Balfo rengiamą rudeninį pikniką, kuris įvyks 1971 m. rugsėjo mėn. 6 d. (pirmadienį) Bučo sodyboje, Willow Springs, Illinois.

Autobusas kursuos nusistovė-jusia tvarka: pirmiausia 12 val. sustos 18 kolonijoje prie Nau-pienų redakcijos, antras 12.15 val. Bridgeporte prie Lietuvių Auditorijos, trečias 12.30 val. prie šv. Kryžiaus bažnyčios, ketvirtas 12.45 prie Brighton Parko bažnyčios ir penktas 1 val. Marquette Parke 60 gatvės kampas ir California Ave. Iš pikniko išvažiuos 6 val. vak. Bilietų kaina į abu galų 2 dole-riai.

Visuomenė maloniai prašoma piknike dalyvauti ir tuo paremti Balfo veiklą. Pikniko pradžia 12 val.

Balfo Chicago's apskrities ir skyrių valdybos (Pr.)

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAIS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

Butų nuomavimas. Įvairūs draudimai
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4307 So. KEDZIE, CHICAGO
TEL. — 254-5551
4936 — 15th St., Cicero
Tel. 652-1202

51ST AND SACRAMENTO
EXCELLENT CONDITION 6 room brick bungalow, 3 bedrooms, 1 1/2 baths, overhead sewers — gas hot water heat. Aluminum storm win-dows and doors — 1 1/2 car garage. Mid 20's.
Call GR 6-4715.

1 1/2 AUKŠTO, MEDINIS
apmuštas, 4 1/2 ir 3 1/2 kambarių.
2 auto garažas.
Mažiau \$20,000.
Marquette Parke.
Skambinkite 778-2892.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilų draudimai.

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

— Alvido Vaikų Teatro (su-augusiųjų padalinio) vaidini-mai atvirame ore, Marquette Parke ties šv. Kryžiaus ligoni-ne, Alvido vakaronių vietoje šio savaitgalio šeštadienį ir sek-madienį — rugsėjo 4 ir 5 d.d., temstant. Statoma G. Velickos "Lėk, lėk mano sakalėli!". Vaiz-delis iš bausių lietuviams dienų priešui puolant Lietuvą, su akt. A. Brinkos prologu. Jis ir režisuoja. Dekoracijos dail. Juozo Kiburo. Apšvietimas V. Žygo ir A. Kleizos. Vaidina: A. Markuzienė, A. Kirvaitytė, E. Ki-venaitė, J. Petrauskas, K. Juške-vičius, A. Stočkus, Kvečas, J. Ka-lėda, V. Navickas. Tomis dienomis Alvido užkandė nuo pietų — 12 val. jau veiks. Visiems įėjimas laisvas. Visi kviečiami. Bus kėdžių ir suolų.

SIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Darnų apylinkė. — \$38,000.
LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilų mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$89,000.
18 BUTŲ, mūras, alumi. langai, šil. gau. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79,500.
1 1/2 AUKŠTO 12 metų mūrinis, šil-ima gau, centrinis vėsinimas, gražiai įrengtas rūsys, 2 auto garažas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$37,500.
2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šilima gau, aluminijaus langai, 2 automobilų garažas. Marquette Parke. Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

FOR SALE
By owner in North Harvey. 3 bed-room brick home, large living room, kitchen dining area, full basement, gas heat, central air cond, 2 car garage, storms & serens, many other extras. Asking mid 20's. Shown by appt. Tel. ED 3-2914.

LOMBARD
3 bedroom brick ranch, att. garage w. den, zoned commercial, good for office, etc. Upper 40's.
BY OWNER
627-8297

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus vi-sų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus na-mus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atle-kamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
DARŲ ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BIČIULIS